

„az iskola dolga:

*hogy megtanítsen, hogyan kell tanulni,
hogy felkeltse a tudás iránti vágyunkat,
hogy megtanítsen bennünket a jól végzett munka
örömére és izgalmára,
hogy megtanítsen szeretni, amit csinálunk,
és hogy segítsen megtalálni azt, amit szeretünk csinálni.”*

(Szent-Györgyi Albert)

Pedagógiai program

Salgótarjáni Központi
Általános Iskola és Diákotthon

2009.

Tartalomjegyzék

Pedagógiai program

Nevelési program.....	5
1. Bemutakozás.....	6
1.1. Központi Iskola	6
1.2. Arany János Tagiskola.....	7
1.3. Beszterce-lakótelepi Tagiskola.....	8
1.4. Bóna Kovács Károly Tagiskola és Diákotthon.....	8
1.5. Diákotthon.....	9
1.6. Dornay Béla Tagiskola.....	10
1.7. Gárdonyi Géza Tagiskola.....	11
1.8. Kodály Zoltán Tagiskola.....	11
1.9. Petőfi Sándor Tagiskola.....	12
1.10. II. Rákóczi Ferenc Tagiskola.....	13
2. A pedagógiai munka céljai, alapelvei.....	15
2.1. Pedagógiai alapelveink.....	15
2.2. Az iskola nevelési - oktatási céljai	15
3. A nevelő-oktató munka feladatai, eszközei, eljárásai.....	16
3.1. Segítő kapcsolatok.....	18
3.2. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok.....	20
3.3. A közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok.....	21
3.4. A diákönkormányzat működtetésének céljai, feladatai.....	23
3.5. Egészségnevelési program.....	23
3.6. Környezeti nevelési program.....	25
3.7. A tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenységek.....	28
3.8. A gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok.....	29
3.9. A beilleszkedési, magatartási nehézségekkel összefüggő pedagógiai tevékenységek.....	31
3.10. Tanulási kudarcnak kitétt tanulók felzárkóztatását segítő program.....	32
3.11. A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenységek.....	33
3.12. A szülő, tanuló és a pedagógus együttműködésének formái, továbbfejlesztésének lehetőségei.....	34
4. A nevelő-oktató munkát segítő eszközök- és felszerelések jegyzéke.....	36
Iskolai helyi tanterv.....	37
5. Bevezetés.....	38
Az egységesítés folyamata.....	38
Mitől egységes a helyi tanterv?.....	38
A szakmai önállóság és a tagintézményi specialitások megőrzése.....	39
6. Az egyes évfolyamokon tanított tantárgyak, tanórai foglalkozások és óraszámok.....	40
6.1. Óraterv a 2009/2010-es tanévtől.....	41
6.2. Nem szakrendszerű oktatás az 5-6. évfolyamon.....	41
Kiemelt fejlesztési feladataink a nem szakrendszerű oktatásban.....	42
Kompetencia-alapú programcsomagok alkalmazása.....	43
6.3. Az előírt tananyag és követelményei.....	44
Eltérés helyi tantervtől.....	45

7. A tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elvei.....	45
8. A magasabb évfolyamra lépés feltételei	46
9. A beszámoltatás, számonkérés.....	46
A számonkérés formái.....	46
Számonkérések rendje, korlátai, követelményei, súlya.....	46
10. Az otthoni (napközis és tanulószobai) felkészülés.....	47
A házi feladatok funkciója.....	47
Meghatározásának alapelvei.....	47
A napközi otthon, tanulószoba.....	47
Hétféje és tanítási szünetek.....	48
11. Az értékelés, minősítés követelményei és formái	48
11.1. Alapelveink.....	48
11.2. Követelmények:.....	48
11.3. A tanulói teljesítmény értékelésének, minősítésének formái.....	48
Szóbeli értékelés:.....	48
Írásbeli értékelés, minősítés:.....	49
11.4. A magatartás, szorgalom értékelésének, minősítésének formái.....	49
Szóbeli értékelés:.....	49
Írásbeli értékelés, minősítés:.....	49
11.5. Az egyes modulok értékelése és minősítése.....	50
11.6. A tanulók fizikai állapotának méréséhez szükséges módszerek.....	50
A Diákotthon programja.....	51
12. Bemutatás	52
13. Nevelő munkánk alapelvei, célkitűzései.....	53
13.1. Nevelési- oktatási szükségletek.....	53
13.2. Egészségügyi szükségletek (külső szakemberek).....	53
14. Életrend, tanulás, szabadidő.....	55
14.1. Rutinok kialakítása: heti, napirend	55
14.2. Csoportfoglalkozások.....	56
15. Gyermek- és ifjúságvédelem.....	56
16. Tehetséggondozás, felzárkóztatás, pályaorientáció	57
17. A társadalmi beilleszkedés segítése.....	58
17.1. Az élménypedagógia.....	58
17.2. Értékelési rendszerünk:.....	62
17.3. Jutalmazási, fegyelmezési, büntetési eljárások.....	63
18. Hagyományok –közösségformálás, csoportépítés.....	63
18.1. Hagyományok	64
18.2. Szociális kompetencia, közösségformálás,	65
18.3. Diákönkormányzat.....	66
19. Szülői kapcsolattartás.....	66
20. Nemzeti, etnikai, európai azonosságtudat fejlesztése.....	66
21. Vizuális kultúra, művészeti nevelés.....	67
22. Egészségnevelés.....	67
23. Környezeti nevelés.....	68
24. IKT eszközök alkalmazása, könyvtárhasználat.....	68

Záró rendelkezések.....	69
25. A pedagógiai program hatálya.....	69
26. A pedagógiai program értékelése, felülvizsgálata.....	69
27. A pedagógiai program nyilvánossága.....	69

Melléklet:

- I. Tantárgyi tantervek 1-4. évfolyam
- II. Tantárgyi tantervek 5-8.évfolyam
- III. Emelt szintű idegen nyelv oktatás tanterve
- IV. Magyar-angol korai két tanítási nyelvű oktatás tanterve
- V. Felnőttoktatás tantárgyi tantervecsomagja
- VI. A nem szakrendszerű oktatás tanterve (5-6. évfolyam)
- VII. Enyhe értelmi fogyatékosok oktatásának tanterve
- VIII. Kötelező eszköz- és felszerelési jegyzék

Függelék:

- 1. Értékelés, minősítés helyi szabályai

Nevelési program

1. Bemutatkozás

Salgótarján Megyei Jogú Város Közgyűlése 92/2007. (IV. 24.) Öh. sz. határozata alapján jött létre a **Salgótarjáni Központi Általános Iskola és Diákotthon**, amely a Központi Iskolából, valamint a következő 9 tagintézményből áll: az Arany János Tagiskola, Beszterce-lakótelepi Tagiskola, Bóna Kovács Károly Tagiskola, Diákotthon, Dornyay Béla Tagiskola, Gárdonyi Géza Tagiskola, Kodály Zoltán Tagiskola, Petőfi Sándor Tagiskola, II. Rákóczi Ferenc Tagiskola.

1.1. Központi Iskola

Intézményünk, korábban Gagarin Általános Iskola néven, 1967 óta működik a város belvárosában. A 2005-ben ROP-os pályázat segítségével részben felújított épületben 2007 óta, mint a Salgótarjáni Központi Általános Iskola és Diákotthon székhelyintézménye működünk.

Intézményünk a város lakossága körében nevelő-oktató munkánk, specialitásaink, valamint az épület központi fekvése miatt igen vonzó. **Beiskolázáskor** nem tudunk minden igényt kielégíteni, hisz intézményünket jóval többen választják, mint amennyi férőhellyel rendelkezünk. **Továbbtanulási** mutatóink jók, végzett nyolcadikosainkat néhány kivétellel az általuk első helyen megjelölt középiskolába veszik fel, mely főleg gimnázium és szakközépiskola.

Tanulóink között alacsony a halmozottan hátrányos, illetve hátrányos helyzetű tanulók száma, sok a jó képességű, az ismeretszerzésre motivált diákunk.

A városi mutatókhoz képest intézményünkben még mindig jelentős a magasan kvalifikált **szülők** száma. Az intézményünk **pedagógusai** rendelkeznek munkájuk ellátásához szükséges képesítéssel. Több kollégának van másoddiplomája, szakvizsgája. Munkájukban jellemzően tapasztaltak, elhivatottak. A szakmai munka koordinálása 4 munkaközösségben történik.

Tárgyi felszereltségünk jó. Új tanulói bútorzattal, multimédiás és számítógépes teremmel rendelkezünk. Gépparkunk már részben amortizálódott, a tananyag interaktív átadására megfelelő eszköz hiányában még nincs lehetőségünk. Sportpályánk felújításra szorul. 2008-ban szülői segítséggel udvarunkon salakos röplabdapálya épült. Tanuszodánk biztosítja a tagiskolák alsó tagozatosainak, valamint igény szerint az óvodások úszásoktatásának feltételeit.

Főbb sajátosságunk közé tartozik az **emelt szintű idegen nyelvi képzés** (angol, német), mely intézményünkben 1974 óta hagyományosan magas színvonalon működik. Az idegen nyelv oktatása első évfolyamtól történik, 4. évfolyamtól az emelt szintű csoportokban már heti 5 órában tanítjuk az adott nyelvet. Tanítványainknak 7. és 8. évfolyamon meghatározott feltételek mellett lehetőségük van a **második idegen nyelv felvételére**, illetve tanulására. 2004-ben bevezettük a **korai magyar-angol két tanítási nyelvű képzést**, mely képzési forma általános iskolai szinten megyénkben egyedülálló. Célja az anyanyelv és az idegen nyelv egyidejű fejlesztése. Alsó tagozaton a készségtárgyak (testnevelés, ének, technika), valamint a természetismeret, felső tagozaton a készségtárgyak (testnevelés, rajz) mellett a biológia és a civilizáció (mint új tantárgy) bevezetésével valósul meg a két tanítási nyelvű oktatás.

A **néphagyományokra épülő művészeti nevelés** már több mint két évtizede sajátosságunk közé tartozik. A program megvalósulási szinterei alsó tagozaton a tanórák

és tanórán kívüli foglalkozások. Első és második évfolyamon hosszú évek óta zajlik a népi tánc tanítása. 5. évfolyamon a hon és népismeret oktatása részben tanórán, részben több napos, iskolán kívüli keretek között zajlik. A különböző művészeti ágakat képviselő csoportok nyilvános bemutatkozására az évente megrendezett Gagarin Gálán kerül sor. 3. és 7. évfolyamon „természeti napok” szervezésében, iskolán kívüli keretek között is erősítjük tanulóinkban a környezeti nevelést, szűkebb hazánk megismerését, szeretetét.

Célunk, hogy intézményünk vonzerejének megtartása érdekében megőrizzük hagyományainkat, értékeinket, valamint specialitásainknak megfelelően minél hatékonyabb nevelő-oktató munkát biztosítsunk. **Feladataink** közül kiemelt figyelmet fordítunk tanulóinkban rejlő tehetségek felismerésére, kibontakoztatására. Fontosnak tartjuk a külső és belső megmértetéseket, értékeléseket, a tanulmányi, művészeti és sportversenyeken való részvételt, eredményes szereplést. Emelt szintű idegen nyelvi, valamint korai két tanítási nyelvű képzésben résztvevő tanulóink számára próba nyelvvizsgákat szervezünk. Két tanítási nyelvű osztályokban igyekszünk megteremteni az akkreditált nyelvvizsgák feltételeit.

1.2. Arany János Tagiskola

Az Arany János Tagiskola Salgótarján peremkerületén, három épületben működik. 1996-ban az iskolához integrálódott a Gerelyes Endre Művelődési Ház, ami délután 4 óráig iskolaként funkcionál, ezt követően és hétvégén közművelődési feladatokat lát el.

A beiskolázási körzetünkben a lakosság mind műveltségi, mind anyagi-szociális szempontból rendkívül változó összetételű. A heterogén összetételből adódóan rendkívüli sokszínűség jellemzi az iskola gyermekközösségét.

A tanulók 20-25 %-ánál óriási erőfeszítéseket kell tenni a tankötelezettség eredményes teljesítése érdekében. E tanulók esetében az elégséges szint elérését kell sikernek tekintenünk.

A sokszínűségnek egyik előnye, hogy szociális helyzetre, iskolán belüli teljesítményre, érvényesülésre való tekintet nélkül tanulják meg elfogadni egymást, megismerni és tolerálni a másságot. A változatos tanulói összetétel polarizálja az iskola tevékenységét. Egyszerre és egyforma súlyú feladatként jelentkezik az esélyegyenlőség biztosítására való törekvés, a hátránnyal induló tanulók felzárkóztatása és a tehetséges, jó képességű tanulók fejlesztése.

Alsó tagozaton iskolaotthonos oktatás folyik, felső tagozaton napközi és tanulószoba működik. Idegen nyelvet már első osztálytól – játékos formában – tanítunk, lehetőséget adunk tánc és egyéb művészetek elsajátítására is. A részképeség-zavaros tanulóinkkal évek óta iskolánk logopédus-gyógypedagógus végzettségű pedagógusa foglalkozik.

Specialitásunk az életmód-életvitel műveltségi terület kiemelt kezelése. „Örömteli tanulással használható tudás birtokába jutni” címmel egy projekt megvalósításán dolgozunk. Intézményünkben – jelentős uniós támogatással – a kompetencia-alapú oktatás meghonosítása érdekében tanártovábbképzések, implementációs és adaptációs tevékenységek folynak.

Humán erőforrás jellemzői:

A testület végzettségi mutatója jó, többen szereztek újabb szakképesítést, szakvizsgát. Pedagógiai munkánk során nagy feladat hárul intézményünk szakmai munkaközösségeire. Fő feladatuk a szakcsoportjukon belül végzendő pedagógiai és szakmai munka irányítása.

Tárgyi feltételrendszerünk:

Eszközellátottságunk átlagos. Fejlesztésre, a hiányok pótlására fenntartói támogatással és pályázati úton van lehetőségünk. Az iskola bútorzata nagyon elhasználódott, a tantermek lelakottak, felújításuk, korszerűsítésük időszerű. A számítógépparkunk megérett a cserére, illetve bővítésre szorul.

Továbbtanulási mutatók:

A fogadó középfokú intézmények visszajelzései alapján a felvett tanulóink jól megállják helyüket. Az iskola pedagógusainak értékelését megbízhatónak, stabilnak minősítik.

1.3. Beszterce-lakótelepi Tagiskola

Iskolánk, a SKÁID Beszterce-lakótelepi Tagiskola Salgótarján második legnagyobb lakótelepén, a Beszterce-lakótelepen működik. Természeti **környezete** irigylésre méltó, az erdő szomszédsága jó levegőt, a főúttól való viszonylagos távolság csendet, tanulásra kiválóan alkalmas terepet biztosít.

Az intézmény 1981. februárjában nyitotta meg kapuit.

A város legfiatalabb oktatási intézménye akkor túlzás nélkül a legkorszerűbbnek számított a sorban: tágas, világos tantermei, tornaterme, könyvtára, étterme, levegős közlekedő terei, sport és játszóudvarai messzemenően kielégítették – és kielégítik ma is – a gyerekek egészséges elhelyezésével és mozgásigényével kapcsolatos elvárásokat.

Az iskola 8 évfolyamos általános iskolaként 538 tanulóval és 49 pedagógussal kezdte meg működését; jelenleg 8 évfolyamon 24 tanulócsoporthal, 602 gyermekkel 46 pedagógus foglalkozik. Szakos ellátottságunk 100%-os.

Az intézmény meghatározó sajátossága a kezdetektől a **testnevelés specialitás** volt. A következetes és magas szintű testnevelési és sportmunka hozományaként iskolánk rendszeresen kiváló eredményeket tud felmutatni a kézilabda, atlétika, tájfutás, labdarúgás és torna sportágak területén. Számos országos, diákolimpiai helyezés fűződik tanulóink –tanáraink nevéhez. A Magyar Kézilabda Szövetség által elismert tíz legjobb utánpótlás –nevelő intézmény közé is sikerült bekerülnünk.

Az ezredforduló után fogalmazódott meg az iskolavezetésben és a szaktanároknak a felismerés, hogy az iskola „kínálatát” növelni kell, lehetőleg olyan területen, melyre igény mutatkozik. Így került sor a **matematika – kommunikáció – informatika** specialitás fokozatos, felmenő rendszerű bevezetésére. A döntés helyességét bizonyítja, hogy számos beiskolázási körzeten kívül lakó szülő választja gyermekének ezt a képzési formát, illetve elenyésző azon gyermekek száma, akik más iskolát választanak beiskolázási körzetünkben.

Optimális összetételű tanterületünk az oktatás mellett – és nem után! – a nevelést, személyiségfejlesztést kiemelt feladatának tekinti.

1.4. Bóna Kovács Károly Tagiskola és Diákotthon

A Bóna Kovács Károly Tagiskola Salgótarján dél-nyugati városrészén, Baglyasalján található. Az 1946-ban alapított iskolát többször átszervezték, 2007. július 1-től integrált intézményként működik.

Tanulóközösségünk és családi hátterük jellemzői

Gyermekeink nagyobb része halmozottan hátrányos helyzetű. Ennek több oka van. Egyrészt a körzetünkbe tartozó gyermekek szociális helyzete, másrészt a településrészen működő anyaothonos gyerekek felvállalása, harmadrészt pedig a diákotthoni háttér. A

szülők nagy része munkanélküli. A családban szerzett ártalmak negatív módon hatnak a gyerekekre.

A szülőkkel való kapcsolattartás új formáit alakítjuk ki. Törekszünk az együttműködésre, és egymás kultúrájának kölcsönös megismerésére és elfogadására.

Humán erőforrás

A szakmai kihívásoknak szeretnénk maradéktalanul megfelelni, ennek érdekében továbbképzéseken veszünk részt. Konferenciákat szervezünk és látogatunk. Hasonló problémákkal küzdő intézményekkel építünk ki kapcsolatot és személyes találkozások alkalmával kerítünk sort a tapasztalatcserére.

Gyermek- és ifjúságvédelmi felelős, roma kultúrát oktató kompetens tanító, gyógypedagógusok, fejlesztő pedagógusok, drámapedagógus, belsőgondozó segíti a kollégák munkáját és a gyermekek személyiségfejlődését.

Tárgyi feltételek

Az épület állaga erősen kifogásolható, komoly felújítást igényel. Korszerű informatikai terem, jól felszerelt fejlesztő szobák és nagyrészt mobil padok kompenzálják a fent említett hiányosságokat. A módszerek változatosabbá tételét segíti az IKT eszközök tanórán való alkalmazása.

A gyerekek neveléséhez a természeti környezet ideális, mivel hatalmas udvarral és pályákkal, valamint a gyermekek által gondozott sziklakerttel rendelkezünk. Törekszünk a tantermeink otthonosabbá tételére.

Nevelői-oktatói munkánk jellemzői

A halmozottan hátrányos és veszélyeztetett helyzetben élő, eltérő nevelési szükségletű, magatartási, beilleszkedési és tanulási nehézségekkel küszködő, sajátos nevelési igényű, tanköteles korú gyerekek részére differenciált oktató- és nevelőmunkát végzünk egyéni adottságaik és képességeik figyelembevételével.

Ezért működik intézményünkben 2000 óta a belsőgondozói rendszer, és ezért vettük föl a kapcsolatot az amerikai Pressley Ridge szervezettel is, és adaptáltuk iskolánkra a magatartásmódosító rendszert.

A gyerekek fejlődését és eredményes szocializációját segítik a drámapedagógiai módszerek alkalmazása. A tanulókat érdeklődésüknek, képességüknek és tehetségüknek megfelelően felkészítjük a továbbtanulásra és a társadalomba való beilleszkedésre.

Az iskola családias légköre, a gyermek és pedagógus érzelmi kötődése kompenzálja a családban szerzett ártalmakat és megteremti az alapvető biztonságérzetüket.

Hagyományteremtő és -őrző tevékenységünk

A naptári ünnepeken kívül minden évben megemlékezünk iskolánk névadójáról a Bóna napok keretein belül. Tanulóink a Művelődés és Tanulás Hete rendezvénysorozaton az „Ezt tanultuk, ezt tudjuk” művészeti fesztiválon lehetőséget kapnak a bemutatkozásra. Évek óta hagyománya van a Kistérségi bűnmegelőzési vetélkedőnek. Minden tanév végén kiemelkedő rendezvényünk a Gyermeknap.

1.5. Diákotthon

A Salgótarjáni Központi Általános Iskola és Diákotthon Diákotthoni tagintézménye Salgótarján délnyugati városrészén, Baglyasalján található. A mintegy kétezer lakosú településrész korábban a helyi szénbányászat központja volt. A település szerkezete a

bányák megszűnésével megváltozott. A virágzó kulturális és művelődési élet visszafejlődött.

Az 1946-ban alapított általános iskolát és az 1967-től működő hétközi diákothont 1999. július 1-jétől a fenntartó: Salgótarján Megyei Jogú Város Önkormányzata összevonta, és integrált intézményként működtette, kettős profillal: egyrészt gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok a diákothoni háttér miatt, másrészt fejlesztés: - a tanulási és magatartási zavarok korrekciója, mindkét tagintézményben. 2007 júliusában létrejött a SKÁID, s azóta külön tagintézményként működik a diákothon.

A halmozottan hátrányos és veszélyeztetett helyzetben élő, eltérő nevelési szükségletű, magatartási, beilleszkedési és tanulási nehézségekkel küszködő, Sajátos nevelési igényű, tanköteles korú gyerekek részére differenciált oktató- és nevelőmunkát végzünk egyéni adottságaik és képességeik figyelembevételével.

A diákothon maximális létszáma 50 fő, ezen belül 20 lány, és 30 fiúgyermeket tudunk elhelyezni. A gyerekek fejlődését 1 tagintézmény-vezető, három csoportvezető nevelő, és 6 gyermekfelügyelő segíti. Alapvető célunk, hogy a gyerekek sikeresen befejezzék az általános iskolát, és bejussanak a következő iskolafokozatra. Gyermekünk nem nevelhetőek a hagyományos módszerekkel, ezért vezettük be azt a magatartás-módosító tallérrendszert, melyet immár négy éve sikeresen alkalmazunk, illetve a kaland és élménypedagógiai foglalkozásokat. A nevelési lehetőségek minél nagyobb kihasználása érdekében jó kapcsolatot alakítottunk ki a településrészen működő civil szervezetekkel.

1.6. Dornyay Béla Tagiskola

Tagiskolánk elődjét, az elemi iskolát 1894-ben a Palackgyári Társulat alapította. 1997-ben vettük fel dr. Dornyay Béla természettudós tanár nevét.

A **városközpont** közelében -, mégis falusias környezetben - 8 osztálynyi gyermek nevelése-oktatása folyik **családi**as légkörben, stabil, innovatív tantestülettel.

A kedvező adottságok (a szülők közeli munkahelyei, a jó megközelíthetőség) s pedagógiai munkánk eredményeként a szülők szívesen választják iskolánkat.

A tanulói összetétel a családi háttér szempontjából heterogén: fejlesztésre szoruló és kiemelten tehetséges gyermekeket nevelünk egy közösségben. A differenciált fejlesztésünk eredményeként sikerült megőriznünk az alacsony lemorzsolódási arányt és a jó továbbtanulási mutatókat. Emellett szinte minden területen büszkélkedhetünk tanulóink megyei, illetve országos versenyeredményeivel.

Tantestületünk értékrendje, hozzáállása kellő alapot biztosít a gyermekközpontú pedagógiai gyakorlat megvalósításához. Szakos ellátásunk megfelelő, két kolléga áttanításával minden tárgyból megoldott.

Pedagógiai eszköztárunkban az elfogadás, a tolerancia, a pozitív megerősítés, a dicséret és az elismerés, a tanulók motiválása, sikerélményhez juttatása dominál.

Minden tanulóink fejlesztése fontos számunkra, ezért is kezdtük el a 2006/2007. tanévben a **Belső Gondozói Rendszer** kiépítését.

Innovatív tantestületünk 2000-ben megkezdte az intézmény **minőségfejlesztési** rendszerének kiépítését (COMENIUS II). 2004-ben kiemelkedő minőségfejlesztési munkánkért országos elismerésben: IIASA SHIBA elismerő oklevélben részesültünk. Több pedagógusunk munkáját ismerték el városi megyei, ill. országos szintű kitüntetéssel.

Hagyományteremtő és -őrző tevékenységünk elsősorban névadónk szellemiségéhez kötődik. Iskolánk emblémája Dornyay Béla munkásságát, hitvallását jelképezi: „**Honismerettel - honszeretethez**”. Tanórán kívüli, ill. szabadidős tevékenységünk jórészt

az egészséges életmóddal, természetismerettel és **környezeti neveléssel** kapcsolatos. Évek óta rendezünk térségi környezetvédelmi, ill. honismereti vetélkedőt, de mindennapi életünk szerves része a természetjárás és az erdei iskola is. A tanórán kívüli tevékenységet kislétszámú és környezetvédelmi szakkörünk mellett más **művészeti**-, ill. sport szervezetek, intézmények foglalkozásai színesítik. A hitoktatás több csoporttal működik.

Az 1-8. osztályos szövegértés és matematikai **készségfejlesztő** foglalkozások mellett az 1-3. osztályosok mozgásterápiás fejlesztésben részesülnek. A szülői igényt figyelembe véve indult angol és német érdeklődési kör.

Az iskolai **sportkör** keretében kiemelten a labdarúgással foglalkozunk, de a testnevelők tudatos fejlesztésének köszönhetően más sportágakban is eredményesen szerepelnek tanulóink.

Nevelő munkánkban nagy segítséget jelent, hogy három pedagógusunk végez mozgásterápiás **fejlesztést**, valamint a város utazószakemberei: gyógypedagógusok, fejlesztő pedagógusok itt helyben ellátják gyermekeinket, illetve támogatják fejlesztő munkánkat.

Nevelő-oktató munkákat a város és szűkebb környezetünk társadalmi, civil szervezetei példaértékű **partnerségben** támogatják (civil szervezetek, egyesületek, sportegyesületek, környezetvédelmi egyesület, TEMI könyvtár, Nemzeti Park, szakmai intézmények).

Tárgyi feltételrendszerünk összességében átlagosnak mondható. A napi pedagógiai munka 8 osztályteremben, egy többfunkciós szakteremben és a tornaszobában folyik. Az informatika-oktatásra a számítástechnika teremben 10 munkaállomás, délután a könyvtárban 8 tanulói gép, a fejlesztő szobában 3 áll a gyermekek rendelkezésére. A félig fedett kis udvar esős időben is lehetővé teszi a levegőzést, a sportpálya pedig a testnevelés és udvari játék feltételeit biztosítja.

1.7. Gárdonyi Géza Tagiskola

A SKÁID Gárdonyi Géza Tagiskolája **Mátraszelén**, Salgótarjától 12 km-re található. A jogszabályi előírások miatt Salgótarjannal kötött a fenntartó önkormányzat 2007-ben intézményfenntartói **társulást**. Jelenleg **hat évfolyammal** működik a tagintézmény, ahol az alsó tagozaton két tanulócsoportban összevontan, a felső két évfolyamon önálló osztályokban dolgoznak.

Az épület közel száz esztendő, amelyet többször felújított az önkormányzat az utóbbi két évtizedben (fűtés, világítás, tetőzet). Az **eszközellátottság** megfelelő, leginkább a községi önkormányzat támogatásának és pályázati forrásoknak köszönhetően.

A **szakos ellátottság** teljes. A tanórákon kívül heti hat órában **cigány kisebbségi oktatás** (nép- és kultúra ismeret) is folyik magyar nyelven. **Szabadon választható** kötelező órák keretében testnevelést, rajz és vizuális kultúrát valamint informatikát kínálunk. **Művészeti oktatás** keretében egy színművészeti csoport működik a Hibó Tamás Alapfokú Művészetoktatási Intézmény keretein belül. A **hittan** tanulására is van lehetőség az iskolában. Az egy összevont napközis csoportba közel 30 tanuló jár.

1.8. Kodály Zoltán Tagiskola

Salgótarjánban **1959-ben alapították** a Mártírok úti Általános Iskolát, mely 1990-től viseli **Kodály Zoltán** nevét. Az intézményben kezdettől működik a zenei tagozat

Az **emelt szintű ének-zene tanítás** célja, hogy a muzsika szellemi tápláléka legyen tanítványainknak, a jövő nemzedéknek. A zenei nevelés fontos szerepet vállal a

gyermeknek érzelmi, értelmi, közösségi és jellemnevelésében. A különböző zenei készségek fejlesztése közben **számtalan más tanulási folyamaton érezhető a zenetanulás jótékony hatása.**

Az intézmény és a családi ház kapcsolatát **jó partneri viszony, együttműködés** jellemzi.

A **nevelőtestület** jól képzett, igényes és innovatív. Ez a pedagógiai attitűd a kulcsa az intézmény fejlődésének, népszerűségének és sikereinek, melyet a város 1999-ben „**Kultúráért**” díjjal ismert el, a Magyar Zeneiskolák és Művészeti Iskolák Szövetsége pedig 2004-ben iskolánknak ítélte – az országban az elsők között – a „**Magyar Művészetoktatásért**” kitüntetést.

Az intézményben folyó **pedagógiai munka** egyik hangsúlyos eleme a tanulók egyéni fejlesztése, melynek alapját **mérési** eredmények jelentik. Arra törekszünk, hogy tanítványaink **szilárd alapokat** kapjanak tudás és alapkompenciák tekintetében, s megállják helyüket a középiskolákban. Mindennapi tevékenységünket a nevelést szolgáló, változatos, érdelemgazdag **hagyományápolás** (hangversenyek, művészeti gálák, népszokások) egészíti ki.

Pedagógiai munkánk gyakorlatában a pozitív megerősítés, a dicséret és az elismerés, s a tanulók **sikerélményhez** juttatása dominál.

A szerteágazó iskolai folyamatok működtetését, folyamatos fejlesztését a jól felépített **minőségfejlesztési rendszer** segíti.

2006-tól bevezetésre került intézményünkben a **kompetenciaalapú oktatás** a nyertes HEFOP 3.1.3. pályázatnak köszönhetően. Iskolánk **épülete** elhasználódott, teljes körű felújításra szorul. **Tárgyi eszközrendszerünk** egy része szintén fejlesztésre szorul, ugyanakkor a kompetenciaalapú oktatás bevezetése során jelentősen gyarapodtunk **IKT eszközök** tekintetében.

A nevelő-oktató munka feltételrendszerének javításához a tantestület által megírt **pályázatok** is jelentős mértékben hozzájárulnak.

Nevelőtestületünk minden tagja fontosnak érzi a megélt közös élmény örömét, a dinamikus légkört, hogy tanítványaink azt érezzék: itt minden **ÉRTÜK** és **ÁLTALUK** történik.

1.9. Petőfi Sándor Tagiskola

A SKÁID Petőfi Sándor Tagiskola a város egyik legrégebbi oktatási intézménye.

A beiskolázási körzetben élő családok szociális-, anyagi és kulturális helyzete egymástól nagymértékben eltér, ezért a nevelő-oktató munka is ehhez igazodik. Minden tanuló számára az **együttnevelés** elvei szerint esélyt biztosít az intézmény az eredményes tanuláshoz, az egyéni fejlődéshez, mind a felzárkóztatás, mind a tehetséggondozás terén.

A testnevelés területén **emelt szintű** oktatási program működik. A tanulók felkészítése heti **5+2 órában** folyik. Az általános képzés után – mely a 4. évfolyamig tart – különböző sportágak választhatók. Elsősorban **az atlétika, a labdarúgás és a sífutás** minőségi utánpótlás nevelését tartja feladatának az iskola. A tanulók rendszeres **versenyeztetését** kiemelt fontosságúnak tekinti.

Az **első osztályban** szótagoló olvasási program működik. Ezt megelőzi az ún. **előkészítő időszak**, amely játékos, tevékenységközpontú képességfejlesztést jelent.

Az 1-4. évfolyamon az oktatás egész napos, ún. gurulós-váltós rendszerben folyik (két tanító). A tanulási idő mellett kulturális- és sportfoglalkozások zajlanak. Az iskola nevelői

kiemelt figyelmet fordítanak a szilárd alapkészségek kialakítására, az **önálló ismeretszerzési** módszerek elsajátítására.

Az alsó tagozat szöveges értékelése mellett 5-6. évfolyamon is szövegesen történik a magatartás és a tantárgyi szorgalom minősítése.

Az iskolában **német és angol nyelv** tanulására van lehetőség. A nyelv oktatása 4. évfolyamtól bontott csoportokban történik. 5-8. évfolyamon szakköri formában lehetőség van a választott nyelv elmélyítésére. 7.-8. évfolyamon igény szerint a második idegen nyelv tanulására is van mód, térítés ellenében.

Az alapszintű informatikai készségek elsajátítása 4. évfolyamtól tanórai és szakköri keretekben minden gyermek számára elérhető. A különböző tanórákon az internet hozzáférés biztosított.

Az ismeretszerzés és személyiségfejlesztés sajátos színtere az **erdei iskola**, amely a környezettudatos magatartás kialakítását célozza. A projektszerű foglalkozások pályázati lehetőségek kihasználásával, szülői hozzájárulással valósulnak meg.

A tehetséges tanulók gondozását az egyes szaktárgyakhoz kapcsolódó, tanórán kívüli tehetséggondozó foglalkozások, versenyek, hagyományörző tevékenységek segítik.

A képességek, kompetenciák fejlesztése, a tanulás tanítása kiterjed valamennyi tanórára, műveltségi és tevékenységi területre, amely modern pedagógiai módszerek, eszközök alkalmazásával történik (differenciáló- és kooperatív technikák). Speciális fejlesztő foglalkozások: felzárkóztatás, dys-prevenció, feladatcsoport, sni-rehabilitáció.

A rövid és hosszú távú **tervező munka** az országos és helyi mérések eredményeinek elemzésére épül. A tanulók jogainak gyakorlását a diákönkormányzat és az Acélgári Gyermekcsapat biztosítja.

A hagyományoknak megfelelően évente megrendezésre kerül a **Petőfi-napok** rendezvénysorozata, melyben a tanulók művészeti fesztivál (Kalendáriumi nap) ill. **Sportgála** keretében mutatkoznak be. Több éves múltira tekint vissza a karácsonyi szeretet-délelőtt, klub-napközi, tanulás hete programsorozat.

Az iskola légkörét a partnerekkel való jó **együttműködés** jellemzi, partnerei (szülők, tanulók) körében rendszeresen igény- és elégedettségmérést végez. A tanulók nyomon követése következetesen megvalósul. A tervszerűséget, szervezettséget, kiszámíthatóságot a **minőségbiztosítási rendszer** működtetése biztosítja.

A nevelőtestületre a **folyamatos megújulás**, az alkotó szellemiség jellemző.

Az iskola légkörét a jó együttműködés jellemzi.

1.10.II. Rákóczi Ferenc Tagiskola

Az iskolát **1903**-ban hozták létre az akkori városvezetők és lokálpatrióták.

Ma **391 tanuló** vesz részt a délelőtti oktatásban. A délelőtti tanítás végeztével a **94 felnőtt** foglalja el a termeket. Ők az iskola szerves részét képező Ifjúsági-, Levelező- és Esti Tagozat hallgatói.

Nevelőtestületünk **35 pedagógusból** áll.

Az iskola épülete négyszintes, régi és új szárny alkotja. 23 tanterem található benne, többek között 2 informatikai szaktanterem – ahol **bontott csoportokban, emelt óraszámokban** tanulhatnak a gyermekek -, szobrászműhely, fejlesztő szoba, könyvtár, tornaterem, tornaszoba, konditerem, orvosi rendelő, 3 ebédlő és büfé.

Diákönkormányzatunk saját klubhelyiséggel rendelkezik.

Az intézményt választó tanulók hagyományosan magas színvonalú oktatásban részesülnek a **22 tanulócsoporthban, a 7 napközis - és az 1 tanulószobai csoportban.**

A diákok **szakkörökben** gyarapíthatják tudásukat, erről pedig **tanulmányi versenyeken** tehetnek tanúbizonyságot. 2 iskolai **focicsapatban** és egy **triathlon csapatban** versenyszerűen is sportolhatnak. Szervezett **úszásoktatáson** vesznek részt a 2. és 5. évfolyamosok.

3. évfolyamtól **angol vagy német nyelvet** tanulhatnak.

A tanulók szervezett **hittanoktatásban** vehetnek részt.

A tantestület célja a **valódi, bennünket körülvevő életre nevelés**, melynek fontos elemei a **tolerancia, a másság elfogadása, az empátia és a békés egymás mellett élés**. Nem kevésbé fontos cél még az **élethosszig tartó tanulás** meglapozása, és a „**Rákóczi kultusz**” ápolása.

Ennek érdekében az iskolában

- humánus, családias légkör uralkodik,
- színvonalas oktató nevelő munka folyik,
- gyermekközpontú, egyénre szabott bánásmód a jellemző,
- a tehetséggondozás és a felzárkóztatás egyenrangú, valamint
- a szülők és nevelők kapcsolata partneri.

A legjobb nevelők és diákok minden évben a **Rákóczi díj** kitüntetésben részesülnek

A szabadidejüket is hasznosan tölthetik a „Rákócziban”. Részt vehetnek: kézműves foglalkozásokon, klubdelutánokon, moziba, színházba, hangversenyre, könyvtárba járhatnak, ünnepélyeken szerepelhetnek, bálokon szórakozhatnak. Nyáron egy hetes, a **diákönkormányzat által szervezett táborban** pihenhetnek a legjobbak. Májusban a 3. és 4. évfolyamosok **erdei iskolában** gyarapíthatják tudásukat, amely egyben kikapcsolódás is. Tudásukat bemutathatják a 3 évenként megrendezett **Rákóczi Gálán** is. Szülők, nevelők, tanulók egyaránt gyönyörködhetnek a **Rákóczi Galéria** kiállításában, és szerepelhetnek is azokon.

A nyári szünetben **informatika és kézműves táborban** szerezhhetnek maradandó élményeket a tanulók.

Az iskola nevelő-oktató munkáját segíti a „**Rákóczi diákokért alapítvány**” is.

2. A pedagógiai munka céljai, alapelvei

A pedagógiai program iskolánk olyan szakmai stratégiai programja, amely meghatározza a nevelés, a tanítás-tanulás folyamatának pedagógiai elveit, tanterveit, gyakorlatát, működésének feltételeit. A nevelőtestületünk által létrehozott és elfogadott szakmai alapidokumentum átfogja az iskola működésének minden területét. Rögzíti intézményünk nevelő-oktató munkájának szakmai szabályait és feltételeit, tájékoztatja a szülőket és tanulókat az intézményünkben igénybe vehető közoktatási szolgáltatásokról, és rögzíti azok igénybevételének feltételeit.

Pedagógiai programunk három részből áll: a nevelési program, a helyi tanterv és a diákotthoni program.

Nevelési programunk meghatározza mindazokat a pedagógiai célú feladatokat és módszereket, amelyekkel a helyi tantervekben foglaltakat végre kell hajtani.

2.1. Pedagógiai alapelveink

Alapelvünk lényegét az alábbi törekvések határozzák meg.

Olyan iskola szeretnénk lenni, kívánunk maradni:

- ahol a tanulók, és az ott dolgozók jól érzik magukat,
- ahol a korszerű ismeretek átadásával, készségek, képességek fejlesztésével felkészít a középiskolai tanulmányok folytatására,
- ahol minden gyermek megkapja azt a pedagógiai gondoskodást, amely adottságai kifejtéséhez szükséges,
- ahol a gyermek nem csupán alanya a nevelő-oktató munkának, hanem tevékeny résztvevője,
- ahol a tehetséges és a hátrányos helyzetű gyermek is sikereket érhet el,
- ahol a gyermekközpontú szemlélet nemcsak szólam, hanem életforma,
- ahol bátorítást kap a kezdeményezés és az alkotó munka,
- ahol a problémák keletkezésekor közösen keressük a megoldási lehetőségeket.

2.2. Az iskola nevelési - oktatási céljai

Pedagógiai céljainkat, iskolánk arculatának jellemzőit az elfogadó, humánus és gyermekközpontú pedagógia, az egyéni képességfejlesztés, biztos alapozás, jól működő belső- és külső kapcsolatok határozzák meg.

Kiemelt célunk az alapkészségek, kulcskompetenciák fejlesztése, tehetséggondozás, felzárkóztatás, egyéni képességfejlesztés, melyek kifejtése a programunk további részében találhatóak:

- az iskola oktatómunkájának célját a gyermeki személyiség széleskörű fejlesztésében látjuk „Azért oktatunk, hogy nevelhessünk.”,
- iskolánk olyan, az emberre, a társadalomra, a művészetekre, a természetre, a tudományokra, a technikára vonatkozó ismereteket közöl, melyek magalapozzák

- a tanulók műveltségét, világszemléletét, világképük formálódását és eligazodásukat szűkebb és tágabb környezetükben,
- életmodellt adunk, értékeket közvetítünk, megteremtjük a nevelés és oktatás egyensúlyát,
 - a tervszerű nevelő-oktató munkánkkal fejlesztjük a tanulók alapkészségeit, számukra korszerű, a mindennapi életben hasznosítható, továbbépíthető alpműveltséget nyújtunk,
 - megismertetjük tanulóinkat nemzeti kultúránk és történelmünk főbb eseményeivel, kiemelkedő személyiségeivel és hagyományaival, hogy mindezek megbecsülése révén tápláljuk a gyermekekben a haza, a szülőföld iránti szeretetet.
 - diákjainkkal elsajátíttatjuk az egyéni tanulás módszereit, a képességeik alapján elvárható, helyi tantervben megjelölt követelményeket,
 - a humánusra, az egyén és a közösségek iránti tiszteletre neveljük tanítványainkat,
 - segítünk diákjainknak észrevenni és érzékelni a jót - megelőzni, felismerni a rosszat,
 - kialakítjuk az emberek közötti érintkezés, a kommunikáció elfogadott normáit és helyes formáit,
 - az iskolában minden tanulónak esélyt adunk szociokulturális hátrányainak leküzdésére,
 - a kiemelkedő képességű tanulóinknak lehetőséget biztosítunk tehetségük kibontakoztatására,
 - kialakítjuk diákjainkban a környezettudatos magatartást, az egészséges életmód igényét.

3. A nevelő-oktató munka feladatai, eszközei, eljárásai

A nevelő-oktató munka itt bemutatott feladatai, eszközei, eljárásai az intézményünk alapelveinek, közös célkitűzéseinek megvalósítását szolgálják.

Alapelveinknek megfelelően munkánk középpontjában a **személyiségfejlesztés**, az **önfejlődés** elősegítése áll. Legfontosabb feladatunk, hogy az egyéni sajátosságoknak megfelelő, differenciált pedagógiai módszereket alkalmazzunk. Mindehhez olyan széleskörű tevékenységrendszer, eszközöket, eljárásokat rendelünk, amelyek segítik a saját élményű tapasztalatszerzést, az alapkészségek, kompetenciák fejlődését, a továbbhaladáshoz szükséges ismeretek megszerzését.

Feladat	Eszköz, eljárás
Személyiségközpontú nevelés megvalósítása. A tanórai légkör oldottságának, feszültségmentességének biztosítása.	Pozitív pedagógiai attitűd, bizalom érvényesülése, motiváló értékelés, a hiányok feladatként való megjelölése. Rendszeres pozitív megerősítés.

Feladat	Eszköz, eljárás
<p>Korszerű ismeretek nyújtása, személyre szóló készség- és képességfejlesztés.</p> <p>Tapasztalati és értelmező tanulás elsajátíttatása.</p> <p>Szilárd alapkészségek kialakítása.</p> <p>Kulcskompetenciák (szövegértés, kommunikáció, számolási készség, problémamegoldó gondolkodás, idegen nyelv, informatika, szociális képességek, életpálya építés) fejlesztése, alkalmazásképes tudás kialakítása.</p>	<p>Tevékenységek központú pedagógiák alkalmazása, gyakorlatorientált feladatok megoldása. Differenciált óravezetés, az adott témának megfelelő tanulásszervezési eljárások alkalmazása (frontális, kooperatív, projekt, dráma, stb.) szükség szerint felzárkóztató foglalkozások szervezése.</p> <p>5-6. évfolyamon a nem szakrendszerű oktatás jogszabály szerinti biztosítása</p> <p>Belső és külső mérések eredményeinek figyelembe vétele.</p>
<p>Megismerési vágy, önmegvalósítás iránti igény felkeltése, kielégítése, fejlesztése.</p> <p>Tehetségek kibontakoztatása, fejlesztése.</p>	<p>Könyvtári búvárkodás, szakkörök, önképzőkörök, versenyek, tanulók számára kiírt pályázatok (tantárgyi, művészeti, sport).</p>
<p>Adottságoknak, képességeknek megfelelő követelmények támasztása.</p> <p>Rendszeres visszajelzés az előrehaladásról a tanulók és szülők számára.</p>	<p>Követelmények egyértelmű megfogalmazása.</p> <p>Tantárgyi értékelések, magatartás és szorgalom értékelése (szóbeli és írásbeli).</p> <p>Szülői értekezlet, fogadóóra.</p>
<p>Munkához szoktatás, kitartás, munkabírási fokozása, akaratni nevelés.</p>	<p>Aktivizálás, motiválás a tanórákon és tanórán kívüli foglalkozásokon.</p>
<p>Pozitív értékrend, szabálytudat, felelősségvállalás kialakítása, fejlesztése.</p>	<p>Példaadás, pozitív megerősítés.</p> <p>Tanórai és tanórán kívüli alkalmak „teremtése”, kihasználása.</p>
<p>Nehézségek, konfliktusok megoldásához vezető technikák, utak megismertetése, gyakoroltatása.</p>	<p>Konfliktuskezelési technikák beépítése a nevelőmunka folyamataiba. A tanulók bevonásával történő közös esetmegbeszélés.</p>
<p>A szülőhelyhez, lakóhelyhez, iskolához, névadóhoz való kötődés, identitás-tudat erősítése.</p>	<p>Ünnepélyek, kirándulások, osztályfőnöki és tantárgyi órák. Vetélkedők, Jeles napok</p>
<p>A közösségi tevékenység iránti igény felkeltése, lehetőség biztosítása az iskolai közéletben való aktív részvételre.</p>	<p>Osztályszintű feladatok, felelősi rendszer működtetése. diák-önkormányzati tevékenységek</p>

Feladat	Eszköz, eljárás
Egészséges és környezettudatos életmód iránti igény felkeltése, az ennek megfelelő tevékenységek, sportolási lehetőségek biztosítása.	Osztályfőnöki órák, napközis foglalkozások. Kirándulások, túrák, erdei iskolák. Mentálhigiénés programok. Személyes példamutatás. DSE, ISK foglalkozások.
Preventív védelem. Önfegyelem, az iskola szabályainak megfelelő viselkedés gyakoroltatása Problémafelismerés- és kezelés. Kapcsolati, beilleszkedési, közösségi problémák feldolgozása. Tartós vagy alkalmi viselkedési, magatartási problémák, teljesítményzavarok felismerése, kezelése.	Pedagógus közösség, osztályfőnökök, szaktanárok együttműködése, egységes pedagógiai hatások érvényesítése. Szükség esetén külső segítők: nevelési tanácsadó, pszichológus, családsegítő központ, iskolaorvos, gyermekjóléti szolgálat bevonása.
A halmozottan hátrányos helyzetű és a sajátos nevelési igényű tanulók integrált nevelésének biztosítása. A tolerancia, a másság elfogadásának fejlesztése.	Tanórai és tanórán kívüli alkalmak „teremtése”, kihasználása. A vonatkozó jogszabályi előírások szerint képesség-kibontakoztató és integrációs felkészítés. Gyógypedagógus szakemberek bevonása, egyéni fejlesztési tervek készítése és alkalmazása.
A szülőkkel való kapcsolat, együttműködés erősítése	Családlátogatás, fogadó óra, szülői fórumok, közös programok, partneri igény- és elégedettség felmérése.

Az erdei (természeti) iskola az ismeretszerzés és személyiségfejlesztés sajátos színtere. Mindez az iskola falain kívül szervezett, több napon keresztül tartó, iskolai foglalkozás, melyen főleg a természetismeret tantárgy egy-egy témájának a feldolgozása történik.

Az erdei iskolában és egyéb táborokban való részvétel önkéntes, a felmerülő költségeket a szülőknek kell fedezniük, a hozzájárulás legmagasabb összegét az iskolai szülői közösséggel kell egyeztetni. A programokon való részvételt nem vállaló tanulók esetében az intézmény gondoskodik a foglalkoztatásukról.

3.1. Segítő kapcsolatok

Szülők (család)

A szülők megfelelő tájékoztatása programunk elfogadása, és támogatása érdekében. Szülői értekezleten, fogadóórákon az osztályfőnök közös tényfeltáró, informatív és szemléletformáló beszélgetéseket kezdeményezhet. Fontos, hogy a szülők tudják, hogy probléma esetén milyen szakszolgálatokhoz fordulhatnak.

Kapcsolattartó: osztályfőnökök

Szülői munkaközösségek:

Rendkívül fontos és szükséges megnyerni támogatásukat, hogy lehetőségükhöz képest minden területen segítsék az elsődleges megelőzést.

Kapcsolattartó: tagintézmény-vezető, ifjúságvédelmi felelős

Háziorvos:

Az egészségügyileg veszélyeztetett, és sokat hiányzó tanulók esetében fontos a házi orvos és az osztályfőnök együttműködése.

Kapcsolattartó: osztályfőnökök

Iskolaorvos, védőnő:

A szűrővizsgálatok alapján teljes képet kapunk tanulóink egészségi állapotáról. Segítséget tud adni a témaorientált egészségnevelési és biológia órák tartásában. Kapcsolataik hidat képeznek a helyi és regionális gyógyító intézményekkel szükség esetén.

Kapcsolattartó: iskolatitkár

Gyermekjóléti Szolgálat

A Kistérségi Szociális és Gyermekjóléti Szolgáltató Központ segítséget nyújt a gyermek családban történő nevelésének az elősegítése, a veszélyeztetettség kialakulásának, illetve a gyermek családból való kiemelésének a megelőzése, valamint a kialakult veszélyeztetettség megszüntetése érdekében.

Kapcsolattartó: tagintézmény-vezető, ifjúságvédelmi felelős

Egységes Pedagógiai Szakszolgálat és Nevelési Tanácsadó

Az utazó gyógypedagógus-hálózat az iskola megkeresésére megfelelő gyógypedagógust biztosít a gyermek ellátásához, s számára a fejlesztést helyben biztosítja, valamint segíti a pedagógus helyi fejlesztő munkáját.

A Nevelési Tanácsadó gyerekek és serdülők mentálhigiénés, gyermekpszichológiai és pszichopedagógiai ellátásában, iskolaérettségi vizsgálatokban működik közre. Szolgáltatásait a gyermek, szülő és iskola is igénybe veheti.

Kapcsolattartó: tagintézmény-vezető, ifjúságvédelmi felelős

Tanulási Képességet Vizsgáló Szakértői és Rehabilitációs Bizottság

Az értelmi fejlődési zavar, az értelmi fogyatékos és tanulási zavar komplex vizsgálatával, gyógypedagógiai tanácsadással, szakértői vélemények elkészítésével segíti az iskolai nevelő munkát.

Kapcsolattartó: tagintézmény-vezető

Rendészeti szervek

A rendőrkapitányságok ifjúságvédelmi munkatársai a bűnmegelőzési feladatokról szóló tájékoztatással, jogi, rendészeti, közlekedési témájú előadásokkal tudnak segítséget adni pedagógusoknak és tanulóinknak. Évek óta sikeres DADA-programmal segítik a nevelő munkát.

Kapcsolattartó: drogkoordinátor, ifjúságvédelmi felelős

ÁNTSZ

Egészségügyi ellátó intézményként felvilágosító előadásokkal, kiadványokkal, kiállítási és szóróanyagokkal látják el iskolánkat. Segítséget tudnak nyújtani pedagógusok és kortárs segítők képzésében.

Kapcsolattartó: tagintézmény-vezető

3.2. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

A nevelési programban szereplő **értékek** az egységes, alapvető követelmények, és az ezekre épülő differenciálás egyaránt azt a célt szolgálják, hogy a tanulók – adottságaikkal, fejlődésükkel, iskolai és iskolán kívüli tanulásukkal, egyéb tevékenységeikkel, szervezett és spontán tapasztalataikkal – minél teljesebben bontakoztathassák ki személyiségüket.

A képességek fejlesztésének színtereit **a kötelező és választható tanórák, a tanórán kívüli tevékenységek, szabadidős programok** biztosítják.

Az iskolai tevékenységek széles köre a tanulók komplex személyiségfejlődését szolgálja. Ez részben a nevelők és a tanulók közvetlen, személyes kapcsolata révén, részben pedig a tanulói közösség ráhatásán keresztül valósul meg.

A tanulók erkölcsi nevelése

Feladat: Az alapvető erkölcsi értékek megismertetése, tudatosítása és meggyőződéssé alakítása.

A tanulók értelmi nevelése

Feladat: Az értelmi képességek, ill. az önálló ismeretszerzéshez szükséges képességek kialakítása, fejlesztése. A világ megismerésére való törekvés igényeinek kialakítása.

A tanulók közösségi (társas kapcsolatokra felkészítő) nevelés

Feladat: Az emberi együttélés szabályainak megismertetése. A társas kapcsolatok fontosságának tudatosítása, az együttműködési készség kialakítása. A kulturált magatartás és kommunikáció kialakítása.

A tanulók érzelmi (emocionális) nevelése

Feladat: Az élő és élettelen környezet jelenségeire, a tanulók közösségeire és önmagukra irányuló helyes, cselekvésre és aktivitásra készítendő érzelmek kialakítása.

A tanulók akaratni nevelése

Feladat: Az önismeret, a tanulók saját személyiségének kibontakoztatására vonatkozó igény felébresztése. A kitartás, a szorgalom, a céltudatosság, az elkötelezettség kialakítása.

A tanulók nemzeti nevelése

Feladat: A szülőhely és a haza múltjának és jelenének megismertetése. A nemzeti hagyományok, a nemzeti kultúra megismertetése, emlékeinek tisztelete, ápolása, megbecsülése. A hazaszeretet érzésének felébresztése, elmélyítése.

A tanulók állampolgári nevelése

Feladat: Az alapvető állampolgári jogok és kötelességek megismertetése. Az érdeklődés felkeltése a társadalmi jelenségek és problémák iránt. Igény kialakítása a közösségi tevékenységekre, az iskolai és a helyi közéletben való részvételre.

A tanulók munkára nevelése

Feladat: Az emberek által végzett munka fontosságának tudatosítása. A tanulók önellátására és környezetük rendben tartására irányuló tevékenységek gyakoroltatása.

A tanulók testi képességeinek fejlesztése, a testmozgás iránti igény felkeltés

Feladat: Egészséges, edzett személyiség kialakítása. Az egészséges életmód és az egészségvédelem fontosságának tudatosítása, az egészséges életmód és a mindennapos testmozgás iránti igény kialakítása.

3.3. A közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok

Az oktatás-nevelés egységének megteremtése, az oktatás nevelő hatásának elmélyítése, a hatékony személyiségfejlesztés mellett fontos feladatunk a tanulók tevékeny, aktív közösségi életének megszervezése.

Céljaink

Biztosítjuk a közösség demokratikus működésének feltételeit, felkészítsük tanulóinkat későbbi felnőtt életükre, a társadalomba való beilleszkedésre.

Minden tanuló ismerje meg és tartsa be a **társas együttélés** azon alapvető szabályait, amelyek a közösségben való harmonikus kapcsolatok kialakításához elengedhetetlenül szükségesek.

A tanulók közösségben és a közösség által történő nevelésének, oktatásának, megszervezése, irányítása.

A tanulói közösség ráhatásán keresztül is megvalósuló közvetett személyiségfejlesztés érvényesítése.

Feladat	Eszköz, eljárás
Az együttélés, együttműködés (egymás iránti tisztelet) készségeinek és szokásainak, kialakítása, erősítése.	Tanórai és tanórán kívüli tevékenységek. DÖK működtetése. Diákközgyűlés. Szabadidős programok.
Az érintkezés stílusának, hangnemének, fejlesztése.	Példaadás, pozitív megerősítés. Elismerés, dicséret, segítő korrekció.
Az együvé tartozás élményének biztosítása, az egyén és a közösség érdekeinek összehangolása.	Tanórai és tanórán kívüli alkalmak teremtése, érdekek szembesítése, döntési helyzetek. Hagyományápoláshoz kapcsolódó programok. Ünnepélyek, megemlékezések. DÖK programok. Különböző versenyek.

Feladat	Eszköz, eljárás
A társakért érzett felelősség kialakítása, egymás segítése.	Szerepjátékok, modell-követő viselkedés előhívása.
Az életkori sajátosságok figyelembevétele mellett a fiúk és lányok közötti harmonikus kapcsolat megteremtése.	Megerősítési technikák. DÖK működtetése.
A jó baráti kapcsolatok kialakulását elősegítő tulajdonságok felismertetése, erősítése (őszinteség, megbízhatóság, segítőkészség, becsületesség, figyelmesség).	Tanórai és tanórán kívüli tevékenységek. Beszélgetés, bírálat, önbírálat, vita módszere, szerepjátékok. Szociometriai vizsgálat, kérdőíves módszer.
A beteg, sérült és sajátos nevelési igényű embertársak iránti elfogadó és befogadó segítőkész magatartás fejlesztése.	Adott helyzetek pozitív lereagálása közvetlenül vagy közvetetten.
A tanulócsoporthoz bekapcsolódásának segítése közvetlen környezetük értékeinek megőrzésébe, gyarapításába.	Tanórai és tanórán kívüli tevékenységek. Kirándulás, séta, túra.

A közösségfejlesztés szinterei, tevékenységformái

A közösségfejlesztés területeit a **tanórák**, a **tanórán kívüli foglalkozások**, a **diákönkormányzati munka**, az **ünnepélyek**, megemlékezések, és a **hagyományápoláshoz** kapcsolódó programok biztosítják. Az iskolai közösséget hagyományaink ápolásával, közös rendezvények, iskolagyűlések, diákközgyűlések megtartásával, a diákönkormányzat működtetésével erősítjük. A közösségfejlesztésben fontos szerepe van a különböző versenyeknek, rendezvényeknek is.

Az **osztályközösség** fejlesztése szempontjából kiemelkedő az osztályfőnöki órán végzett pedagógiai tevékenység. A nevelési folyamat mindhárom mozzanatának – a tapasztalásnak, a tudatosításnak, a helyes magatartás gyakorlásának – is helyet ad, miközben a közösségi elv és az egyéni bánásmód is érvényesül.

Itt nyílik lehetőség a tanulók erkölcsi, társadalmi tapasztalatáról való tájékozódásra, azok elemzésére, megfelelő általánosítására, a kötetlen, őszinte beszélgetésre, valamint az eltérő vélemények megvitatására.

A **tanítási órákon** kiemelt feladatnak tartjuk a tanulók motiválását, aktivitásuk erősítését, az együttműködés biztosítását.

A **napközötti, tanulószobai, diákotthoni** munka hatékonyságának fokozásával alakítjuk a tanuláshoz való pozitív viszonyt, az együttműködést, egymás segítségét.

Az **iskolai étkeztetés** feladata tanulóink kultúrált étkezésének megoldása és megtanítása.

A **tehetséggondozó** szakkörökön, a **felzárkóztató** foglalkozásokon arra törekszünk, hogy tanulóink érezzék a személyes törődést, ugyanakkor fejlődjön önmaguk és társaik iránti felelősségérzetük is.

Az iskolai **könyvtár** tanulóink egyéni és csoportos tanulásának, önképzésének színtere.

Az iskolai és városi szintű, egyéni és csoportos **versenyek** szervezésével, illetve az ezekre való felkészítéssel ösztönözzük diákjainkat arra, hogy szívesen mérettessék meg magukat a különféle területeken.

A közös élmények, a **színház-, múzeumlátogatások, kiállítások** megtekintése, a **kirándulások** közösségerősítő hatásainak kihasználása valamennyiünk feladata.

A **sportkör** a testnevelési órákkal együtt biztosítja a mindennapi testedzést és a tanulók felkészítését az egyes sportágakban megrendezett diákolimpiai versenyekre.

3.4. A diákönkormányzat működtetésének céljai, feladatai

- A tanulók és közösségeik érdekeinek képviselője (önirányítás, beleszólási jog és kötelesség).
- A vélemények szabad, kultúrált formában történő elmondására nevelés.
- A tanulók vitakészségének fejlesztése, az érvelés megtanítása, a másik ember véleményének meghallgatása, tiszteletben tartása.
- A tanórán kívüli szabadidős tevékenység megszervezése, segítése.
- Szervezőkészség fejlesztése, felelősségérzet kialakítása a közösség irányában.
- Mások munkájának megbecsülésére és értékelésére nevelés.

3.5. Egészségnevelési program

Egészségstratégiánk területei

- A személyes biztonság
- Egészséges táplálkozás
- Prevenációs tevékenység (dohányzás, alkohol, drog)
- Növekedés, változás és az emberi szexualitás, személyes higiéné
- Családi élet és baráti kapcsolatok
- Mindennapos testedzés
- Egészséges környezet

Az egészségnevelési program célja, feladatai

Hosszútávú céljaink

Tanulóinkban olyan készségek kialakítása és fejlesztése, melyek során képessé válnak arra, hogy

- egészségesen éljenek,
- másokat is erre biztassanak,
- kritikus helyzetekben pozitív döntéseket hozzanak,
- ismerjék és alkalmazzák a konfliktuskezelés és a problémamegoldás lehetőségeit,
- az egészséggel összefüggő kérdéseket értsék, a beállítódások szilárdak legyenek.

Rövidtávú céljaink

Tanulóink ismerjék:

- önmagukat és egészségi állapotukat,
- a mozgás fontosságát,
- a tanulás és a tanulás technikáit,
- a rizikóállalást és határait,

- az idővel való gazdálkodást.

A célok megvalósulását szolgáló feladatok

- Tanulóinknak akkor tudjuk az egészség értékeit átadni, ha kellő figyelmet fordítunk saját egészségünkre, ha a mindennapi életünk, a megnyilvánulásaink hitelesen közvetítik az egészség értékét. „Minden van, ha egészség van.”
- A felnőtt gondolkodás átértékelése az egészséggel, mozgással, rendszeres testedzéssel összefüggő kérdésekben (tantestület – tanulók – család)
- Tanulói személyiségfejlesztés, életmodell adás, ismeretközvetítés és az értékek átadásának megfelelő aránya. Tanulási módszerek elsajátítása.
- Tanulóinknál a balesetvédelem és felnőtt dolgozóinknál a munkavédelem.
- Tantermeink, tornatermünk, uszodánk, sportudvarunk, kiszolgáló helyiségeink tisztasága, balesetmentessége, megvilágítása, szellőztetése.
- Tanulóink öltözködés - kultúrája és a személyi higiénés értékek alakítása.
- Az életkori sajátosságokat figyelembe vevő napirend alakítása – különös tekintettel a délutáni elfoglaltságokra, a testi és szellemi igénybevétel egyensúlyának megteremtésére.
- A rendszeres iskolaorvosi vizsgálatok biztosítása (szűrések, ellenőrző vizsgálatok).
- Tanulóink helyes étkezési szokásainak kialakítása, az étrend összeállítása az egészségfejlesztéssel összhangban.
- Drogprevenció (osztályfőnöki órák keretében felnőtt és kortárs előadókkal)
- Lehetőség szerint részvétel a rendőrség által koordinált DADA-programban.
- Ifjúságvédelem, a szociális hátrányban lévő tanulóink segítése.
- Az éves munka hatékonyságának értékelése a pedagógusaink körében végzett kérdőíves felmérés segítségével.

Tevékenységi formák

Tanórai tevékenységek

Egészségnevelési tantárgyak:

biológia, testnevelés, földrajz, természetismeret,
osztályfőnöki óra

Nem egészség tartalmú tantárgyak, de beépíthetők az ismeretek:

informatika, történelem, kémia, fizika, magyar nyelv és irodalom, idegen nyelv, matematika, rajz, ének

A tanulók fizikai teljesítményének mérése

Tanulóink fizikai teljesítményének mérését a helyi tanterv tartalmazza.

Az úszásoktatás

Tájegységünk természetes vizekben szegény, az uszodai lehetőség is minimális. Így nem csoda, hogy a családok jelentős részében a felnőttek sem tudnak

biztonságosan úszni. A turizmus fellendülésével sajnos évről-évre nő a vízibalesetek száma. Az egészséges életmódra nevelés mellett ez is indokolja, hogy az iskolai oktatásban helyet kapjon az úszásoktatás, a vízbiztonság megszerzése

Tanórán kívüli tevékenységek

- Az iskola első-negyedik évfolyamán biztosítjuk a mindennapos testmozgást. A mindennapos testmozgás a helyi tantervben meghatározott legalább heti három testnevelési óra és a játékos testmozgás keretében valósul meg.
- Minden olyan tanítási napon, iskolaotthonos nevelés és oktatás esetén minden olyan délelőtti tanítási időszakban, amelyben nincs testnevelési óra, a jogszabálynak megfelelően megszervezzük a - tanuló életkorához és fejlettségéhez igazodó - játékos, egészségfejlesztő testmozgást.
- A felsőbb évfolyamokon is biztosítjuk a tanulók mindennapi testedzéséhez szükséges feltételeket és az iskolai sportkör működését. A mindennapi testedzéshez szükséges időkeret a kötelező és nem kötelező tanórai foglalkozások időkeretéből áll rendelkezésre. A mindennapi testedzésbe az iskolai sportkör foglalkozásai is beszámítanak. Egyes tagintézményekben az iskolai sportkör feladatait - az iskolával kötött megállapodás alapján – a diáksport egyesület részben vagy egészében átvállalja.
- Az iskola a kötelező tanórai foglalkozások keretében gondoskodik a könnyített testnevelés megszervezéséről.
- A három órát meghaladó napközis, tanulószobai és diákotthoni foglalkozások között, iskolaotthonos nevelés és oktatás esetén minden olyan délutáni tanítási időszakban, amelyben nincs testnevelési óra biztosítjuk a tanuló életkorához és fejlettségéhez igazodó játékos, egészségfejlesztő testmozgást, lehetőség szerint a szabadban.

Egyéb lehetséges tevékenységi formák:

- Mikulás Napi évfolyam bajnokságok (röplabda, labdarúgás, kosárlabda)
- Madarak és Fák Napja túra
- Diáknapi sportprogramok
- Osztálykirándulások
- Szünidei sport-, napközis táborok
- Sítábor szervezése
- Szünidei turisztikai tábor
- Városi, megyei és országos versenyeken való részvétel
- A mentálhigiénés, drogprevenációs programok

3.6. Környezeti nevelési program

Alapelvek, célok

Fontosnak tartjuk, hogy tanulóink az életkori sajátosságaiknak megfelelő ismeretekkel, készségekkel és szemlélettel rendelkezzenek. Lehetőségeikhez mértén tevékenykedjenek, szélesítsék látókörüket, minél nagyobb tudásra tegyenek szert, és ne saját pillanatnyi érdekeiknek megfelelően cselekedjenek. A természet, a környezet védelme nélkül nem beszélhetünk egészséges emberi életről sem. Ezeket a célokat szem előtt tartva kívánjuk nevelni a ránk bízott gyermekeket, ami természetesen csak a szülőkkel való közös együttműködéssel valósítható meg. A

környezeti nevelési program céljai és feladatai, valamint az egészségnevelési program céljai és feladatai szerves egységet alkotnak. A nevelés folyamatában egyik sem szakítható el a másiktól, egységes egészet kell, hogy alkossanak.

Hosszú távú pedagógiai célok:

- Fenntartható fejlődés elvének elfogadtatása
- Ökológiai szemlélet, gondolkodásmód fejlesztése
- Holisztikus szemléletmód kialakítása
- Érzelmi és értelmi környezeti nevelés
- Környezettudatos magatartás és életvitel kialakítása
- Az egészség és a környezet összefüggéseinek feltárása
- Helyzetfelismerés, ok-okozati összefüggések feltárása
- Problémamegoldó gondolkodás, döntésképesség kialakítása
- A családi életre nevelés fejlesztése
- Lakóhely megismerése, helyi értékek és problémák feltérképezése
- Természeti, épített, szociális környezetünk megismerése, óvása
- Pozitív értékrend, egészséges életvitel iránti igény kialakítása

Az iskola környezeti nevelési szemlélete

Napjainkban a figyelem a fenntartható fejlődés megteremtésére irányul. Ez az élet minden színterén tapasztalható. Ennek az ideológiai és tartalmi kialakítását az oktatásban kell elkezdenünk. Iskolánkban különösen fontos feladatnak érezzük, hogy a diákok szemléletén alakítsunk, környezet- és természetszeretetüket formáljuk, megszilárdítsuk.

Ez a munka igen sokrétű. Szemléletet formálni csak úgy tudunk, hogy ha minden tantárgyban és minden iskolán kívüli programon törekszünk arra, hogy a tanulók egységes egészként lássák a természetet és benne az embert. Az élményszerű megtapasztalás szükségessége elengedhetetlen, csak elméleti síkon nem sok eredményre vezet a környezeti nevelés. Fontos a tantárgyak közötti integráció, különösen néhány területen (környezetismeret, természetismeret, biológia, egészségtan, földrajz, fizika, etika, technika)

A környezeti nevelés területén csak apró lépésekkel lehet előre haladni, ezért szükséges, hogy az iskola minden dolgozója és tanulója magáénak tekintse ezt a programot, és a lehetőségeikhez mérten aktívan vegyen részt a megvalósításban. A környezeti nevelés területén adódó feladatok megvalósításához következetes, kitartó munkára és egységes nevelési módszerekre van szükség.

A környezeti nevelés szinterei

Hagyományos tanórai oktatásszervezésben:

Szakórákon a téma hozzárendelése a megfelelő környezetvédelmi vonatkozásoknak tudatos tervezéssel, de spontán módon is kihasználni minden adódó lehetőséget.

Az osztályfőnöki órákon évfolyamokra lebontva van mód az életkornak megfelelő témákkal és aktualitásokkal foglalkozni, a problémával kapcsolatos érzékenység fokozásával a szemléletmód változtatásának elérése érdekében.

A program megvalósulása

A szakmai tartalmakat és követelményeket az egyes tantárgyak helyi tanterveibe építjük be, és ennek keretében kerülnek mérésre és értékelésre is. A környezeti nevelési programok megvalósítását a természetismereti munkaközösség segíti.

Tanórán kívüli programok:

- Versenyek, kiállítások, rajzpályázatok
- Túrák, kirándulások, táborok
- Szakkörök
- Hulladékgyűjtés
- Jeles napokról való megemlékezés
- Az iskola és környékének rendben tartása, szépítése
- Hagyományörző programok megvalósítása

Módszerek:

Céljaink eléréséhez megfelelően hatékony módszerekre van szükség. Hogy milyen módszert használunk, az függ az adott tevékenységi formától. Lehetséges módszerek: megfigyelés, kooperatív tanulási technikák, játékok, terepgyakorlatok, kreatív tevékenységek, művészi kifejezés, előadások, külső előadók bevonásával.

Erőforrások

A környezeti nevelési munkánk elengedhetetlen feltétele, hogy akik ebben részt vesznek, azok egymással, más intézményekkel, szervezetekkel jó munkakapcsolatot, együttműködést alakítsanak ki, valamint személyes példát mutassanak. A résztvevők és a közöttük kialakuló együttműködés egyben környezeti nevelési munkánk erőforrása is.

Iskolán belüli együttműködés:

Humán erőforrások	Feladat, szerepkör
Iskolavezetőség	Támogatja a környezeti nevelési programokat. A minőségi munka részeként értékeli az ilyen tevékenységet. Anyagi forrásokat teremt. Ösztönző rendszert dolgoz ki. Aktívan részt vesz az egyes programok lebonyolításában
Pedagógus	Minden pedagógus feladata a környezeti nevelés. Környezettudatos magatartásuk, munkájuk legyen példa értékű. Tovább kell fejleszteni a munkaközösségek együttműködését.
Diákok	Az iskola minden diákjának feladata, hogy vigyázzon környezetére és figyelmeztesse társait a kultúrált magatartásra. Ebben kiemelt feladata van az iskolai diákönkormányzatnak és az osztályközösségeknek. A tervezett éves programban életkoruknak megfelelően sokoldalúan vegyenek részt.
Szülők	A környezeti nevelés túlmutat az iskola falain, nélkülözhetetlen a szülői ház bevonása is. Fontos, hogy a szülők elfogadják és megerősítsék gyermekükben azt a környezettudatos magatartást, amit az iskolánk közvetít.
Nem pedagógus munkakörben foglalkoztatottak	Az iskola adminisztrációs és technikai dolgozói munkájukkal aktív részesei környezeti nevelési programunknak. Támogatják a tanári munkát az egyes programok háttérének biztosításával.

Iskolán kívüli együttműködés:

Humán erőforrás	Feladat, szerepkör
Fenntartó	A fenntartó határozza meg az általa fenntartott intézmények profilját és költségvetését, ezért a fenntartóval való kölcsönös együttműködés a környezeti nevelési programunk megvalósítása szempontjából is fontos.
Hivatalos szervek	Ellenőrzik, hogy környezetvédelmi és egészségügyi szempontból megfelelően működik-e az iskola. Javaslatokra, véleményükre építeni kívánunk az iskolai környezet kialakításában.
Civil szervezetek	Szakmai ismereteikkel és programjaikkal segítik környezeti nevelési munkánkat.
Környezeti nevelésünket segítő intézmények	A tanórai és a tanórán kívüli környezeti programot színesebbé és tartalmasabbá teszi a különböző intézmények, létesítmények meglátogatása
Iskolaorvos, védőnő	Előadások tartása az egészséges életmódról, környezeti ártalmakról. Segíti a tanárok munkáját.

3.7. A tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenységek

Kiemelt feladatnak tartjuk az átlagosnál jobb adottságokkal, képességekkel rendelkező gyermekek fejlesztését. A tehetséget **tágabban értelmezzük**: nemcsak az intellektuális, hanem más területen (sport, képzőművészet, zene, kommunikáció, stb.) megmutatkozó adottságok fejlesztését, kibontakoztatását is segíteni kívánjuk.

Valljuk, hogy minden gyermek tehetséges valamiben.. Közös feladatunk, hogy felfedezzük egy-egy tanuló erősségeit, s ennek megfelelően gyarapítsuk ismereteit, fejlesszük képességeit, készségeit, kreativitását. Az eredményes tehetséggondozás jótékony hatással van a gyermek személyiségének fejlődésére, a sikerélmény kihat azon területekre is, amelyekben kevésbé lenne eredményes, azaz motiváló eszközként is használható.

A tehetséggondozás a tanórákon és a tanórán kívüli tevékenységrendszerben valósul meg (különböző szakkörök, versenyekre való felkészítés).

Feladat	Eszköz, eljárás
A tehetségek kiválasztása, felismerése.	Tanórán és tanórán kívüli alkalmak felhasználása.
Sokszínű tevékenység biztosítása. A tehetségigéretet folyamatos fejlesztése a tanórákon és tanórán kívüli foglalkozásokon.	Tanórákon plusz feladat adása, differenciálás nehézségi fokban, mennyiségben, az érdeklődő tanulók számára kiegészítő ismeretek nyújtása gyűjtőmunka. Szakkörök, kiscsoportos, egyéni foglalkozások megmérettetési, fellépési lehetőségek biztosítása. Felkészítés versenyekre. Szülők, tanulók tájékoztatása a lehetőségekről.
Akaraterő, kitartás edzése.	Pozitív megerősítés, dicséret, biztatás.
Kapcsolatok kiépítése külső megerősítés céljából.	Más intézmények (pedagógiai intézet, művészeti iskola, nyelviskola, egyesületek) bevonása a fejlesztésbe.
A tehetséges tanulók nyomon követése.	Az érintett tanulók figyelemmel kísérése, nyilvántartás vezetése.

3.8. A gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok

A gyermekvédelem tágabb értelemben **minden gyermekre** és ifjúra kiterjedő gondoskodás, szűkebb értelemben a nehéz élethelyzetbe kerülő, vagy különböző fejlődési, nevelési, magatartási problémákkal küszködő gyermekek számára nyújtott speciális segítségadás.

A gyermek- és ifjúságvédelem feladatai átfogják iskolánk teljes pedagógiai tevékenységét. A legnagyobb hangsúlyt a **preventív gyermekvédelem** megerősítésére helyezzük. Az eredményes prevenció érdekében kiemelkedő fontosságúnak tartjuk, hogy az osztályfőnök jól ismerje a tanulók környezetét, neveltségi szintjét, egyéni problémáit. Valamennyi tényező elemző egybevetése segít annak felismerésében, milyen károsodás fenyegeti, vagy fenyegetheti az egyes tanulók fejlődését.

A gyermek- és ifjúságvédelem iskolánkban **valamennyi pedagógus**, de különösen a **gyermek- és ifjúságvédelmi felelős** feladata, akinek koordináló, kezdeményező, intézkedő szerepe van ezen a területen.

A hátrányos helyzetű és veszélyeztetett **tanulók kiszűrése** a tünetek alapján elsősorban az osztályfőnökök feladata, a nyilvántartásba vétel, gondozás, a veszélyeztetettség típusának és súlyosságának mérlegelése, a **gondozás segítése** a gyermekvédelmi felelőssel együtt történik.

Céljaink

A gyermekvédelem munkáján keresztül a problémák korai felismerése, minél hatékonyabb kezelése, megelőzve súlyosabbá válásukat.

A tanulók felkészítése arra, hogy magukkal és a környezetükkel felelősségteljesen szembe tudjanak nézni, a nehézségeket, konfliktusokat próbálják megoldani.

Feladat az intézmény valamennyi tanulója számára vonatkozóan	Eszköz, eljárás
<p>Általános prevenciós tevékenység, szülők bevonása a prevenciós tevékenységbe.</p> <p>Egészséges életmód- és táplálkozás, mentálhigiénés programok, testi higiénia.</p> <p>Ismeretterjesztő kiadványok, szórólapok.</p> <p>Felvilágosító előadások.</p>	<p>Drog- és bűnmegelőzési programok szervezése (előadás, tanácsadás, beszélgetés). DADA, osztályfőnöki órák.</p>
<p>Folyamatos kapcsolattartás a családokkal.</p>	<p>Családlátogatás, fogadó órák, szülők tájékoztatása a gyermek-védelmi feladatokat ellátó intézményekről.</p> <p>Együttműködés és szemléletformálás, szakirodalom-ajánlás.</p>
<p>Hasznos szabadidős elfoglaltság biztosítása (lehetőség szerint).</p>	<p>Kirándulás, túra, kulturális programok, osztály- és iskolai rendezvények.</p>
<p>Az érintett tanulók tanulmányi előmenetelének és szabadidős tevékenységének megismerése, figyelemmel kísérése.</p> <p>A hátrányok és veszélyeztetettség okainak feltárása.</p> <p>Családi, és szociális helyzet megismerése, a tények dokumentálása, feladatterv készítése.</p>	<p>Kötelező napközis, menzás ellátás, segélykérés (gyermekvédelmi támogatás).</p> <p>Beszélgetés a problémák feltárására.</p> <p>Elfogadó pedagógus magatartás.</p> <p>Családlátogatás, fogadó óra.</p>
<p>Az okokhoz kapcsolódóan a segítségnyújtás, gondozói tevékenység megszervezése.</p> <p>Intézkedések kezdeményezése a tanuló érdekében.</p> <p>A tanulmányi munka figyelemmel kísérése, egyéni segítség-nyújtás.</p>	<p>Tankönyvtámogatás.</p> <p>Táborokba, különböző programokra irányítás.</p> <p>Az osztályfőnök és a gyermek-és ifjúságvédelmi felelős felkeresi a családot, „elbeszélget” a tanulóval, szülővel.</p>
<p>Probléma jelzése a szülő elhanyagoló nevelése esetén.</p>	<p>Kapcsolatfelvétel a Gyermekjóléti Szolgálattal, Diákotthoni elhelyezés, Gyámhatósági intézkedés kezdeményezése.</p>

Feladat az intézmény valamennyi tanulója vonatkozóan	Eszköz, eljárás
Magatartás- és viselkedészavar kezelése.	Helyi terápia, külső szakemberek bevonása
Egészségügyi problémák megelőzése, intézkedés (betegség, alkohol, drog stb.)	Fokozott odafigyelés, segítségnyújtás, iskolaorvos, védőnő, Kortárs Segítő Szolgálat

3.9. A beilleszkedési, magatartási nehézségekkel összefüggő pedagógiai tevékenységek

A beilleszkedési, magatartási nehézségekkel küzdő gyermekek magatartása **jelentősen eltér** az adott életkorban elvárható helyes magatartástól. Az általánosan használt pedagógiai eszközök velük szemben általában eredménytelennek bizonyulnak. Ezek a tanulók az esetek többségében tanulási nehézségekkel is küszködnek, tehát több szempontból is fokozott figyelmet és törődést igényelnek.

Céljaink

Az érintett tanulók időben történő kiszűrése, a személyiségük megismerésével a problémák okainak feltárása.

A gyerekek személyiségének fejlesztése, energiájuk pozitív irányba terelésének segítése.

Az érintett tanulók számára legcélravezetőbb pedagógiai módszerek alkalmazásával a magatartási- és beilleszkedési nehézség enyhítése.

Feladat	Eszköz, eljárás
A beilleszkedési és magatartási zavarral küzdő tanulók korai kiszűrése, nyilvántartása.	Családlátogatás, fogadó óra, egyéni beszélgetések. Vizsgálatok elvégzése. Külső szakemberek (Nevelési tanácsadó) bevonása. Szakértői vélemény készítése.
A magatartászavarral küzdő gyerekek beilleszkedésének segítése az adott közösségbe. A gyerekek megsegítése érdekében tett intézkedések dokumentálása.	Egyedi, korrekciós terv készítése az adott tanulóra vonatkozóan. Támogató háttér, a tanulóközösség tagjainak pozitív hozzáállása. A pedagógus toleranciája, együttműködése. Szülőkkel való együttműködés fokozása (tanácsadás, szakemberhez irányítás).
Az önkontroll fejlesztése	A viselkedés gyakoroltatása különböző élethelyzetekben (iskolában, iskolán kívül) Elvárások pontos megfogalmazása. Pozitív mintaadás.

Feladat	Eszköz, eljárás
Az agresszív viselkedés kialakulásának megelőzése.	Az örökös tiltás helyett bátorítás, a pozitív tulajdonságok erősítése (pl. szereplés, feladatok).
Az önismeret, önbizalom erősítése	Önismereti kérdőív. Szükség esetén külső segítség igénybevétele.

3.10. Tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatását segítő program

A tanulási nehézségekkel küzdő tanulók **lemaradtak** a tanulásban, de rendelkeznek a fejlődés potenciális lehetőségeivel. A tantervi követelményeknek nem, vagy csak nehezen tudnak megfelelni. Speciális bánásmóddal, szülői, külső szakember segítségével lemaradásuk csökkenthető vagy behozható, tanulmányi teljesítményük emelhető.

Céljaink

- Egyéni bánásmód alkalmazásával, személyre szabott feladatokkal képességeik, tulajdonságaik, figyelembevételével a tanulási nehézséggel küzdő valamint az integrálható sajátos nevelési igényű tanulók megsegítése, a továbbhaladáshoz szükséges legalább minimum-szint elsajátíttatása, valamely területen sikerélményhez juttatása.
- Az otthoni környezetben nehezebben tanuló diákok számára napközi otthon működtetése, a súlyosabb tanulási zavarral küzdő gyerekek esetében a Nevelési Tanácsadó szakembereinek bevonása.
- A tagiskolák egy részében fejlesztő pedagógusok alkalmazása, akik közvetlen segítséget nyújtanak a tanulási zavarral küzdő gyermekek számára.
- Azon sajátos nevelési igényű tanulóknak, akiknél a Tanulási Képességeket Vizsgáló Szakértői és Rehabilitációs Bizottság megállapítja a tanulási akadályozottságot vagy részképességszavart (dyslexiát, dysgráfiát, dyscalculiát, illetve általános tanulási képességbeli hiányosságot), egyénre szabott fejlesztési terv alapján fejlesztő foglalkozások szervezése.

A fejlesztő terápia elsősorban nem tantárgyi korrepetálást, hanem a tanulók azon képességeinek célzott fejlesztését jelenti, amelyek a prevenciós és a reedukációs tevékenységgel együttesen az értelmi és magatartási tünetek befolyásolásában, a kedvező motiváció, valamint a helyes önértékelés és önbizalom kialakításában nélkülözhetetlenek.

Fejlesztő munkánk során az alábbi elveket tartjuk szem előtt

- Az életkori sajátosságok maximális figyelembevétele
- A dinamika és a játékosság elvének érvényesítése
- Figyelemre és feladattartásra szoktatás
- Türelmes, szeretetteljes egyéni bánásmódot alkalmazása
- Reális célok kitűzése, melyeket kis lépésekben, minél több sikerélménnyel érhetnek el.

Feladat	Eszköz, eljárás
<p>Az okok feltárása, megismerése, dokumentálása.</p> <p>Mi az oka, hogy így teljesít?</p> <p>Milyen körülmények fejthették ki hatásukat?</p>	<p>Diagnosztizáló mérés, szakvélemények megismerése.</p> <p>Szülőkkel való együttműködés, tanácsadás.</p>
<p>A sajátos nevelési igényű tanuló állapotának megfelelően gyógypedagógiai vagy egyéb speciális ellátás</p>	<p>Pozitív, segítő attitűd a pedagógusok kommunikációjában, a tanulás irányításában, dicséretnek fokozása.</p> <p>A dyslexiás és dysgráfiás tanulók szóbeli feleltetése.</p>
<p>A készségfejlesztés erősítése, hiányos ismeretek pótlása.</p> <p>Tanítási órán lehetőség szerinti differenciálás.</p> <p>Kiscsoportos vagy egyéni fejlesztő foglalkozás biztosítása.</p> <p>Felzárkóztató programok.</p>	<p>Adekvát körülmények biztosítása az egyéni segítségnyújtáshoz (több szemléltetés, közvetlen tapasztalatszerzés, tevékenykedtetés).</p> <p>Több idő biztosítása a feladatok megoldásra.</p> <p>Egyénre szabott feladatok.</p> <p>Dicséretnek fokozása.</p> <p>Együttműködés a napközis nevelőkkel és az osztályban tanító szaktanárokkal.</p> <p>Tanórán kívüli felzárkóztatás egyéni foglalkoztatás.</p>

3.11. A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenységek

A hatékony nevelő-oktató munka egyik feltétele a szociális hátrányok lehetőség szerinti csökkentése, a tanulók társadalmi beilleszkedési esélyeinek javítása. Az esélyteremtés hosszú távú feladat, amely csak társadalmi összefogással valósítható meg. A szociális hátrányok enyhítéséért végzett hatékony munka elengedhetetlen feltétele a szülők, a pedagógusok és a diákok jó kapcsolata.

Céljaink

- A szociális hátrányok mérséklése, az esélyteremtés, az eltérő családi, anyagi helyzet különbségeinek mérséklése, lehetőség szerinti kompenzálása.
- A halmozottan hátrányos helyzetű tanulók esélyegyenlőségének biztosítása a képesség-kibontakoztató és integrációs felkészítés szervezésével.

Feladat	Eszköz, eljárás
<p>A szociális hátrányban lévő tanulók megismerése.</p> <p>A szociális hátrányok mérséklése, ellensúlyozása.</p>	<p>Felvilágosító munka a szociális ellátások lehetőségeiről.</p> <p>Napközis, diákotthoni ellátás biztosítása.</p> <p>A tankönyvtámogatás elveinek, mértékének meghatározása.</p> <p>Pályázatok figyelése, részvétel pályázatokon.</p> <p>Fogadó óra, családlátogatás.</p>
<p>Képesség kibontakoztató felkészítés a tanulók szociális helyzetéből és fejlettségéből eredő hátrányok ellensúlyozására</p>	<p>A hátrányos helyzetű tanulók integrációs- és képesség-kibontakoztató felkészítése pedagógiai rendszerének alkalmazása.</p>
<p>Felzárkóztató és tehetséggondozó programok biztosítása.</p>	<p>Tanórai és tanórán kívüli tevékenységek.</p> <p>Vakációs programok (napközis tábor, nyári tábor).</p> <p>Együttműködés a különböző szakmai és civil szervezetekkel. Nevelési tanácsadó, (Gyermek-jóléti Szolgálat, Családsegítő Központ, drogambulancia, pszichiátria, Vöröskereszt).</p>
<p>Kisebbségi érzés csökkentése.</p>	<p>Önismeret, kommunikációs képesség fejlesztése. Mentálhigiénés programok.</p>
<p>Elfogadás, fokozott odafigyelés.</p>	<p>Pedagógusok továbbképzése.</p>

3.12. A szülő, tanuló és a pedagógus együttműködésének formái, továbbfejlesztésének lehetőségei

A társadalmi változásokkal lépést tartó, alulról építkező, autonóm iskola számára nem közömbös, hogy a családok milyen információkra alapozva fogalmazzák meg igényeiket, elvárásaikat. Ahhoz, hogy erre képesek legyenek, minden lehetséges információt biztosítani kell számukra, azaz nyilvánosságot kell az iskolának teremtenie.

Pedagógiai munkánk alapvető eleme a pedagógus és a szülő közötti, egyenrangúságon alapuló partneri kapcsolat, az optimális együttműködés feltételeinek kialakítása, lehetőség biztosítása a szülői jogok gyakorlására.

Céljaink

- A gyermek nevelésének két fő színterén az iskolában és a családban összhangot teremteni.

- A kölcsönös bizalmon, őszinteségen, megértésen alapuló tanár-diák, tanár-szülő kapcsolat biztosítása.

Az együttműködés fórumai	Feladat
Tagiskolai szintű összevont szülői értekezlet.	Tájékoztatás az iskola programjairól, az aktuális feladatokról. Beszámoló a nevelő-oktató munka eredményeiről.
Osztályszintű szülői értekezlet évente 3 alkalommal a tanév elején, félévkor és a tanév végén tartunk.	Szülők tájékoztatása a feladatokról, programokról, egy-egy nevelési probléma megbeszélése.
Leendő 1. osztályos szülők szülői értekezlete.	Az iskolában folyó munka megismertetése.
Pályaválasztási szülői értekezlet.	Tájékoztatás a továbbtanulási lehetőségekről.
Rendkívüli szülői értekezlet.	Halmozottan előforduló magatartási problémák, teljesítményromlás miatt, konfliktusok tisztázása érdekében. Megoldási lehetőségek keresése.
Fogadóóra: évente legalább három alkalommal, a tagiskolák által meghatározott időben. A szülő által kezdeményezett tájékoztatói igény kielégítése.	Egyéni információk nyújtása a gyermekek előmeneteléről, magatartásáról, tanácsadás.
Rendkívüli esetben szülők behívása írásban.	Rendkívüli problémák megbeszélése.
Nyílt tanítási órák a tagiskolák által meghatározott évfolyamokon.	Betekintés a tanulmányi munkába.
Családlátogatás: minden évfolyamon a hátrányos és veszélyeztetett helyzetű tanulók családjánál.	A tanuló megismerése otthoni környezetben.
Iskolai és tagiskolai szülői szervezet (Iskolaszék vagy SZMK) ülései.	Tájékoztatás, véleménykérés a jogszabály szerint Tájékoztatás az iskola életéről, munkájáról, programokról.
Iskolai és tagiskolai szinten: a diákönkormányzat fórumai Diákközyűlés	A tanulók érdekeinek képviselése, véleményalkotás a tanulókkal kapcsolatos valamennyi kérdésben. Beszámoló a diákönkormányzat működéséről, kérdések és válaszok, a közösséget érintő döntések meghozatala
Iskolagyűlés tagiskolai szinten meghatározott gyakorisággal.	Tájékoztatás, informálás, értékelés.

4. A nevelő-oktató munkát segítő eszközök- és felszerelések jegyzéke

Intézményünk pedagógiai programjának megvalósításához a 11/1994. (VI.8.) MKM rendelet 7. sz. melléklete szerinti kötelező (minimális) taneszköz- és felszerelés jegyzékben foglaltak, valamint a pedagógiai programunk mellékletében tagintézményenkénti bontásban feltüntetett eszközök szükségesek.

A sajátos nevelési igényű tanulók neveléséhez, oktatásához, szükséges különös eszközökről a fenntartó gondoskodik, az Illyés Gyuláné Óvoda, Általános Iskola, Speciális Szakiskola és Egységes Pedagógiai Szakszolgálaton keresztül.

Iskolai helyi tanterv

5. Bevezetés

A SKÁID helyi tanterve a Nemzeti alaptantervre¹épülő **egységes helyi tanterv**, biztosítja a **tartalmi egységet és átjárhatóságot**. Tartalmazza az általánosan érvényes rendelkezések mellett az egyes tagiskolákra, képzési típusokra, oktatási formákra vonatkozó sajátos rendelkezéseket is.

A jogszabályban meghatározott, illetve a pedagógiai programban foglalt alapszolgáltatások - így **az engedélyezett órakeretből biztosítható tanórák és tanórán kívüli foglalkozások - igénybevétele ingyenes** az iskola tanulói részére. A szükséges eszközök, felszerelések biztosításáról a 4. pont szól.

Az egységesítés folyamata

A helyi tanterv szerkezete követi a közoktatási törvény²pedagógiai programra vonatkozó előírásainak logikáját. Az egységesítés a tagiskolák által alkalmazott helyi tantervek figyelembe vételével történt. Tartalmában nem ismétli meg a jogszabály előírásait, csak annak helyi megvalósítását fogalmazza meg.

Az elkészült javaslatot tagintézmény-vezetők³ből álló munkacsoport alakította ki annak érdekében, hogy a tagintézmények megőrizhessék sajátos arculatukat, illetve a különböző tárgyi feltételekkel és szervezeti kultúrával rendelkező tagintézményekben a program egységesen végrehajtható legyen.

A munkaanyagot a tagintézmény-vezetőkkel egyeztetve módosítottuk, majd megtárgyalták a tagintézmények közösségei: a nevelőtestületek, szülői közösségek és diákönkormányzatok.

A módosítási javaslatok tagintézmény-vezetői körben kerültek beépítésre, majd 2009. augusztus 24-én az iskolai nevelőtestület - szülői közösséggel és diákönkormányzati képviselőkkel kiegészített ülésen – az előterjesztett módosításokat megtárgyalta, és a módosított pedagógiai programot elfogadta.

Mitől egységes a helyi tanterv?

A helyi tanterv **biztosítja az iskolaváltást**, a tanulók átvételét - eltérő specialitású, vagy emelt szintű oktatásban szükség esetén különbözeti vizsgával, vagy évfolyamisméltléssel (ld 9 pont).

A **tantárgyi tantervcsomag**ba általános szabályként az **OM kerettantervet**³építettük be, mely megfelel a Nemzeti alaptanterv kompetenciafejlesztést kiterjesztő 2007-es módosításainak. Kisebbségi módosításokkal megtartottuk a kerettanterv 2. változatának óratervét (ld. 6.1 pont) és tantárgyszerkezetét, azzal az eltéréssel, hogy a 6. osztályos egészségtan tananyagát a természetismeretbe integráltuk, a társadalomismeret és etika tananyaga tagintézményi döntés alapján kerül a biológiához, vagy a történelemhez. A tartalmi **követelmények egységesítését** a tantárgyi tantervekben előírt követelmények, valamint a „továbbhaladás feltételei” szolgálják.

¹ Nemzeti alaptanterv: 243/2003.(XII.17.) Korm. rendelet

² Közoktatási törvény: 1993. évi LXXIX. törvény a közoktatásról

³ 28/2000. (IX.21.)OM és 17/2004.(V.20.)OM rendeletben a miniszter által kiadott kerettanterv (továbbiakban: OM kerettanterv)

Az OM kerettanterv mellett alkalmazunk **eltérő tantárgyi tanterveket**: az angol-magyar két tanítási nyelvű, az emelt szintű és a tagintézményi specialitásokhoz kapcsolódó programokat. Áttekintését az 1. táblázat segíti.

1.sz. táblázat: Tantárgyi tantervek

Tantárgyi tantervek	Arany	Beszterce	Bóna	Dornyay	Gagarin	Gárdonyi	Kodály	Petőfi	Rákóczi
Magyar nyelv és irodalom (dráma)									
Történelem és állampolgári ismeretek (hon és népismeret)									
Idegen nyelv									
Matematika									
Informatika									
Környezetismeret									
Természetismeret									
Fizika									
Biológia és egészségtan									
Kémia									
Földrajz									
Ének-zene									
Rajz és vizuális kultúra									
Mozgóképkultúra és médiaismeret									
Technika és életvitel									
Testnevelés és sport (tánc)									
Osztályfőnöki									
Egészségtan									
Ember és társadalomismeret, etika									
Emelt szintű oktatás									
testnevelés (Beszterce)		SH							
testnevelés (Petőfi)								SH	
ének-zene							OKI		
idegen nyelv					SH				
Matematika-informatika-kommunikáció specializáció									
		SH							
Szabadon választható tárgyak									
Matematikai logika			SH						
Életmód-életvitel	SH								
Roma kisebbségi hon- és népismeret						SH			
Roma kultúra			SH						
Kéttan nyelvű oktatás									
Felnőttoktatás (minden tárgyhoz)									OM kerettanterv
Nemszakrendszerű oktatás 5-6. évfolyam									
OM kerettanterv B változat									
OM kerettanterv									
OM kerettanterv (2009.augusztus)									
"SH" sajtóhelyi tanterv									
"OKI" az Oktatás Kutató Intézet tanterve									

A szakmai önállóság és a tagintézményi specialitások megőrzése

A fenntartó akarat érvényesítése mellett iskolai szinten, a tagintézményekkel **egyeztetve** történik a pedagógiai program, azon belül a helyi tanterv, ill. a képzési formák és specialitások bevezetése, módosítása.

A tagintézmények a tanulói összetételt és az igényeket figyelembe véve **a kötelező és az emeltszintű órakeret biztosítása után szakmailag önállóan** döntenek a közoktatási törvényben⁴ előírt, illetve fenntartói döntéssel megnövelt órakeret felhasználásáról:

⁴ 1993. évi LXXIX. törvény a közoktatásról (továbbiakban: közoktatási törvény)

- mennyit használnak fel:
 - csoportbontásra,
 - felzárkóztatásra,
 - egyéni foglalkozásra,
 - tanórán kívüli foglalkozásokra,
 - tanórai keretben meg nem valósítható foglalkozások megtartására;
- hány órát fordítanak szabadon választható tantárgyak oktatására.
- Az órakeretből kell megoldani a könnyített testnevelést, a mindennapi testedzést, ezen belül az iskolai sportköri foglalkozásokat⁵is.

A gyógytestnevelést a fenntartó biztosítja a Létesítmény és Sport Kht szervezésében.

A rendelkezésre álló **órakeret** és a pedagógiai program óratervi táblája alapján a tagintézmények - a munkaterv mellékleteként - minden tanévre elkészítik a tanév hatályos **óratervi tábláját**. Ebben határozzák meg az adott tanévben az 5-6. osztályos nem szakrendszerű órák elosztását (ld. 6.2 pont), valamint az induló választható tanórai foglalkozásokat is. Az éves óratervi tábla alapján elkészített **tantárgyfelosztás** tartalmazza a teljes órakeret felhasználást.

6. Az egyes évfolyamokon tanított tantárgyak, tanórai foglalkozások és óraszámok

Az iskola normál tantervű osztályainak **kötelező óráit** - minden tagintézményben - a 6.1 pont alatti óratervi tábla tartalmazza.

A SKÁID tagintézményeiben a felvételtkor választott emelt szintű oktatás és specialitás megfelelő többlet órakerete **kötelezően választandó foglalkozás**.

A **szabadon választható foglalkozások** körét a tagintézmény-vezető a tanévet megelőzően, május 20-ig teszi közzé a házirendben meghatározottak szerint.

Az úszásoktatást a fenntartó a testnevelés órák keretében biztosítja: alsó tagozaton a SKÁID tanuszodájában, felső tagozaton a városi sportuszodában - az uszodai beosztás szerint.

Az alapfokú művészetoktatásban résztvevő csoportokat - így a néptánc csoportokat is - a város alapfokú művészetoktatási intézménye a tagintézményekben mint telephelyeken indíthatja.

⁵ Köznevelési törvény 52.§ (9)- (10)

6.1. Óraterv a 2009/2010-es tanévtől

Tantárgyak és kötelező órák	1. évf.	2. évf.	3. évf.	4. évf.	5. évf.	6. évf.	7. évf.	8. évf.
Magyar nyelv és irodalom (dráma)	8,0	8,0	8,0	7,0	4,0	4,0	3,5	3,5
Történelem és állampolgári ismeretek (hon és népismeret)					2,0	2,0	2,0	2,0
Idegen nyelv				3,0	3,0	3,0	3,0	3,0
Matematika	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0	3,5	3,0	3,0
Informatika				0,5	1,0	1,0	1,0	1,0
Környezetismeret	1,0	1,0	1,0	2,0				
Természetismeret (Egészségtan)					2,0	2,0		
Fizika							1,5	1,5
Biológia és egészségtan							1,5	1,5
Kémia							1,5	1,5
Földrajz						1,0	1,5	1,5
Ének-zene	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
Rajz és vizuális kultúra	1,5	1,5	1,5	1,0	1,0	1,0	1,0	0,5
Mozgókép-kultúra és médiaismeret								1,0
Technika és életvitel	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	0,5
Testnevelés és sport (tánc)	3,0	3,0	3,0	3,0	2,5	2,5	2,5	2,5
Osztályfőnöki					1,0	0,5	0,5	0,5
Ember és társadalomismeret, etika (történelemhez v. biológiához integráltn)							0,5	0,5
<i>Szabadon tervezhető óra</i>	0,5	0,5	0,5					
Kötelező heti óraszám normál tantervhez	20,0	20,0	20,0	22,5	22,5	22,5	25,0	25,0
<i>Választható tárgyak/foglalkozások heti maximális többletórája</i>	2,0	2,0	2,0	2,0	3,0	3,0	4,0	4,0
Kötelezően választandó órák								
emelt testnevelés (Beszterce)	1,5	1,5	2,0	2,0	2,5	2,5	2,5	2,5
emelt testnevelés (Petőfi)	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0
emelt ének-zene	2,0	2,0	2,0	2,0	3,0	3,0	3,0	3,0
emelt idegen nyelv				2,0	2,0	2,0	2,0	2,0
inf-komm-mat spec	2,0	2,0	2,0	2,0	2,5	2,5	3,0	3,0
Maximális heti terhelhetőség	22,0	22,0	22,0	24,5	25,5	25,5	29,0	29,0

Az emelt szintű ének-zene oktatásban a kórus foglalkozás heti 1 óra erejéig beszámít az emelt szintű oktatáshoz előírt kötelező óraszámába.⁶

6.2. Nem szakrendszerű oktatás⁷ az 5-6. évfolyamon

A nem szakrendszerű oktatásban a Nemzeti alaptantervben meghatározott kulcskompetenciák fejlesztése az **OM kerettanterv B változatát a tagintézmények sajátosságaiknak megfelelően használják az alaptantervben foglaltak megvalósítására.**

Iskolánkban a tagintézmények a nem szakrendszerű oktatás tervezését a személyi feltételekhez,⁸ az érintett osztályok tanulói összetételéhez, fejlettségi szintjéhez igazítva alakítják ki az aktuális tanévre vonatkozóan. A tanév - a választható és a

⁶ OM kerettanterv 2.§ (2)

⁷ Köznevelési törvény 121.§ (1) 34.pont

tanórán kívüli foglalkozásokkal kiegészített - óratervi táblájában az 5. és 6. osztály egyik oszlopa a szakrendszerű, másik a nem szakrendszerű heti órakeretet tartalmazza akkor is, ha a tanév során azt tömbösítve, átcsoportosítva használja fel. Így láthatóvá, összehasonlítható, ellenőrizhetővé válik, hogy iskolánkban az átmeneti időben⁹ is minden tagiskola 25%-nál nagyobb időkeretet használ kompetenciafejlesztésre¹⁰

A nem szakrendszerű oktatás 2008. szeptemberében kezdődő kiterjesztése az 5-6. osztályra a kompetencia alapú oktatás megerősítését, a differenciált tanulásszervezés fokozott előtérbe kerülését és a különböző tantárgyak követelményeinek, fejlesztési lehetőségeinek összehangolását jelenti.

A nem szakrendszerű oktatás bevezetését és értékelését az **éves munkaterv segíti**, ill. szabályozza. A **tanmenetet** a munkaterv mellékleteként elkészített **éves óraterv** alapján kell elkészíteni úgy, hogy tükrözze a nem szakrendszerű oktatás OM kerettantervének végrehajtását.

Meggyőződésünk szerint a kompetenciafejlesztés az eredményes oktató-nevelő munka alapfeltétele. A különböző tantárgyak keretében a pedagógusok – különböző fejlesztési területeken, más-más arányban, a tanéven, illetve tanórán belül is eltérő eloszlással – kompetenciát fejlesztenek.

A kulcskompetenciák közül minden tantárgyból, minden órán és tanórán kívüli foglalkozáson, **az iskola teljes tevékenységi körében** kihasználjuk a lehetőségeket:

- az anyanyelvi kommunikáció,
- a hatékony, önálló tanulás,
- gondolkodási képességek,
- a szociális és állampolgári kompetencia,
- a kezdeményezőkézség, vállalkozói kompetencia fejlesztésére

A **természettudományokhoz** kötődő tanórai és tanórán kívüli tevékenység során kiemelten kezeljük a megismerésben, problémamegoldásban

- a matematikai kompetenciák, ill.
- a természettudományos kompetenciák fejlesztését,

Az esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség fejlesztésének elsődleges színtere a magyar nyelv és irodalom, **történelem, ének-zene, rajz és vizuális kultúra**, mozgókép- és médiaismeret, valamint a **testnevelés**.

Tanulóinknak és pedagógusainknak **közös tanulást** ösztönző és feltételező feladata a digitális kompetenciafejlesztés.

Az idegen nyelvi kommunikáció fejlesztése az **idegen nyelvi** tanórákon, szakkörön és felzárkóztató foglalkozáson történik.

Kiemelt fejlesztési feladataink a nem szakrendszerű oktatásban

Anyanyelvi kommunikáció	szókincs nyelvtani ismeretek nyelvi funkciók szóbeli kapcsolattartás
-------------------------	---

⁸ Köznevelési törvény 17.§ (8) és 128.§ (20)

⁹ Köznevelési törvény 128.§ (19)

¹⁰ Köznevelési törvény 8.§ (3) d) pont

	irodalmi és nem irodalmi szövegek megértése nyelvi stílusok érzékelése és adekvát alkalmazása kommunikációs helyzetek változatai
Szövegértési- szövegalkotási kompetenciák	beszédkészség, szövegek megértése, értelmezése és alkotása olvasás, írott szöveg megértése Írás, szövegalkotás a tantárgyakon átívelő tanulási képesség az ítéliképesség, az erkölcsi, esztétikai és történelmi érzék
Matematikai kompetencia	számok, mértékek és struktúrák megértése, alkalmazása alpműveletek rutinos végzése matematikai fogalmak megértése felismerése és alkalmazása összefüggések átlátása érvek láncolatának megértése és hasonlóak alkotása a bizonyítás eszközei és törvényszerűségei matematikai, információszerzési eszközök hatékony alkalmazása tájékozódás a térben tájékozódás az időben tájékozódás a világ mennyiségi viszonyaiban tapasztalatszerzés, a képzelet, az emlékezés, és a gondolkodás alpműveletei
A hatékony, önálló tanulás	írás, olvasás, számolás saját tanulási stratégia összpontosítás tanulás céljának mérlegelése közös munka támogatáskérés
Gazdasági nevelés	tudatos fogyasztóvá válás kockázatok mérlegelése rövidebb és hosszabb távú előnyök
Környezettudatos ágra nevelés	fenntartható fejlődés állampolgári kötelességek személyes felelősség válságjelenségek fogyasztás és erőforrások
A tanulás tanítása	érdeklődés önállóság könyvtári és más információforrások előzetes tudás mozgósítása csoportos tanulás módszerei az emlékezet erősítése jegyzetelési technikák forrásból tájékozódás, szelektálás, rendszerezés, felhasználás, új kontextusban alkalmazás

Kompetencia-alapú programcsomagok alkalmazása

A 2006-2007-es, ill. a 2009-2010-es tanévtől nyertes tagintézmények kompetencia-alapú programcsomagot alkalmaznak szövegértés-szövegalkotás, matematikai-logikai valamint szociális és életviteli kompetenciák területén.

A szövegértés-szövegalkotás és a matematikai-logikai kompetenciák a magyar és matematika tantárgy teljes óraszámában, beépítve más tantárgyak anyagába és délutáni foglalkozásként kerültek bevezetésre és kiszélesítésre. A szociális és életviteli kompetenciák más tárgyakba beépülve és délutáni foglalkozáson kerülnek fejlesztésre. A bevezetés időszakában a fő hangsúly a tanártovábbképzésekre és belső képzésekre került, amely lehetővé teszi új, hatékony módszerek alkalmazását az eredményes tanulás és képességfejlesztés érdekében.

6.3. Az előírt tananyag és követelményei

A részletes **tananyagot és követelményeit** a mellékletben szereplő **tantárgyi tantervcsomagok** tartalmazzák, tantárgyanként és évfolyamonként.

A tantárgyi tantervek **segítik a Nemzeti alaptanterv fejlesztési feladatainak végrehajtását**. A törvénynek megfelelően tartalmazzák a nevelés és oktatás célját, a tantárgyak rendszerét, az egyes tantárgyak témaköreit, a témakörök tartalmát, a tantárgyak évfolyamonkénti követelményeit, a követelmények teljesítéséhez rendelkezésre álló időkeretet, **az iskolai egészségfejlesztéssel, fogyasztóvédelemmel, környezetvédelemmel összefüggő feladatok végrehajtását**.

Tantárgyakra és évfolyamokra bontja a Nemzeti alaptanterv „Kiemelt fejlesztési feladatait” és a műveltségi területek fejlesztési feladatait.

A tantárgyi kerettantervek évfolyamonként ismétlődő **szerkezeti egységei** általában a következők:

– **Belépő tevékenységformák:**

A Nemzeti alaptanterv fejlesztési feladatainak megvalósításához nélkülözhetetlen - évfolyamonként belépő - gondolati műveleteket, információszerző és -feldolgozó eljárásokat, szóbeli, írásbeli, rajzi-manuális, mozgásos stb. tevékenységeket tartalmaz.

– **Témakörök, tartalmak:**

E kerettantervi egység közli a tantárgy képzési tartalmait: ismeretegységeket, problémaköröket, eljárásokat, tényeket, összefüggéseket, műalkotásokat, fogalmakat, szabályokat stb.

– **A továbbhaladás feltételei:**

Ez a tantervi elem magában foglalja azokat a tanulói tevékenységeket, ismeretbeli, tudásbeli összetevőket, amelyek ismerete, gyakorlata fontos feltétele az eredményes továbbhaladásnak.

Orientálja az iskola helyi tantervében szereplő **értékelési eljárásokat**, szempontokat közöl a tanulók **teljesítményének értékeléséhez**.

Az alsó tagozat esetében két ponton eltérő sajátosságot mutat:

- Mivel az 1-2. évfolyam a fejlesztés szempontjából egy pedagógiai egységnek tekinthető, **csak a második évfolyamtól kezdődően fogalmaz meg teljesítmény-kritériumokat** a tanulók értékeléséhez.

- A második és a harmadik évfolyamon nem beszélhetünk továbbhaladási feltételekről¹¹ helyette a **következő tanévi fejlesztés feltételei** alcím szerepel.

A tanterv tartalmazza a tantárgyak mindegyikében megjelenő szerkezeti egységeket, ezek elrendezése azonban a különböző tantárgyakban, ill. képzési szakaszokban eltérő lehet.

Eltérés helyi tantervtől

A helyi tanterv óraterve, tananyag tartalma és követelményrendszere a SKÁID minden tagintézményében kötelezően alkalmazandó.

A korai két tanítási nyelvű képzés, a felnőttoktatás és az enyhe értelmi fogyatékosok speciális óraterve a tantervcsomaggal együtt, a mellékletben található.

A közoktatási törvény 70.§-a alapján engedélyezett **egyéni továbbhaladás esetén** a tantárgyi követelmények teljesítésétől el lehet térni, azonban az engedélyben meg kell határozni, melyik tárgyból, melyik évfolyam utolsó tanítási napjáig kell a tanulónak utolérnie a többieket. Az egyéni továbbhaladás – valamennyi, vagy egyes tantárgyakból - különböző évfolyamokig, de legkésőbb a negyedik évfolyam végéig tarthat¹².

A sajátos nevelési igényű tanulók integrált nevelése és oktatása – az enyhe értelmi fogyatékoság kivételével - a normál tantervi tartalmak és követelmények szerint folyik. Az enyhe értelmi fogyatékosok fejlesztése a szakszolgálat irányítása, koordinálása mellett, a számukra készült kerettanterv alapján történik. Az óraterv szabadon tervezhető óráit egyéni foglalkoztatásra is fordíthatják.

7. A tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elvei

A kötelezően előírt tankönyvekről, taneszközökről, más felszerelésekről, az ingyenes tankönyvellátás módjáról, és a könyvtárból kölcsönözhető tankönyvekről és kötelező olvasmányokról minden tanév előtt a tagintézményekben szokásos módon **tájékoztatjuk a szülőket**.

A pedagógiai munkához előírt tankönyvek, tanulmányi segédletek, taneszközök és felszerelések **kiválasztása** – a tankönyveknél a tagintézmény-vezetővel egyeztetve - a tagintézményekben működő munkaközösségek (ahol nincs, szaktanárok) feladata, a következő szempontok figyelembe vételével:

- feleljen meg az iskola helyi tantervének;
- lehetőleg több tanéven keresztül is használható legyen;
- a tankönyv szerepeljen a hivatalos tankönyvjegyzékben;
- tankönyvcserére csak a tanulás minőségét lényeges befolyásoló esetben kerüljön sor.

Az így összeállított tankönyvcsomagot az iskolai tankönyvellátás rendjében foglaltaknak megfelelően, vagy egyénileg a **szülő köteles beszerezni**,

¹¹ Közoktatási törvény 71.§

¹² közoktatási törvény 70.§ (7), (9)-(10)

Az egyénileg, minden tanuló által egyszerre használandó tanulmányi segédletet, taneszközt és felszerelést (pl. füzetek, körzők, tornafelszerelés, rajzfelszerelés, stb.) a szülő kötelessége beszerezni.

Egyéb tanulói taneszközök, segédanyagok, tanári demonstrációs eszközök beszerzése - a **kötelező eszköz- és felszerelés jegyzékben** (melléklet) foglaltaknak megfelelően - a tagiskola feladata.

8. A magasabb évfolyamra lépés feltételei

A tanuló az iskola **4-8. évfolyamon magasabb évfolyamba akkor léphet**, ha a helyi tantervben előírt tanulmányi követelményeket teljesítette. A tanulmányi követelmények teljesítését jelenti, ha minden tárgyból, amelynek értékelése és minősítése alól nincs mentesítve, a helyi tantervben előírt „továbbhaladás feltételeit” – évközi érdemjegyek alapján, vagy tanulmányok alatti vizsgán¹³ szerzett - **legalább elégséges osztályzattal teljesítette**.

Ha az **első évfolyamra** felvett tanulót egyéni adottsága, fejlettsége miatt **szakértői vélemény** alapján mentesítették¹⁴ az értékelés és minősítés alól, az első évfolyamot legfeljebb egy tanévig **előkészítő évfolyamként** végzi és fejezi be.

A tanuló az **első-harmadik évfolyamon** csak **abban az esetben utasítható évfolyamismétlésre**, ha a tanulmányi követelményeket az iskolából való igazolt és igazolatlan mulasztás miatt nem tudta teljesíteni. E rendelkezést kell alkalmazni - évfolyamtól függetlenül - az idegen nyelv tekintetében is, az **idegen nyelv tanulásának első évében**.

A **szülő kérésére** minden évfolyamon engedélyezni lehet, de az első-negyedik évfolyamon **engedélyezni kell az évfolyam megismétlését**.

Ha a tanköteles tanuló tanulmányi követelményeit nem teljesítette, **évfolyamot ismételni köteles**.

9. A beszámoltatás, számonkérés

A számonkérés formái

Szóbeli: órai munka, felelet, kiselőadás, bemutató

Írásbeli: órai munka, írásbeli felelet, témazáró dolgozat, tudásszint mérés, kompetencia mérés

Gyakorlati: jellemzően a készségtárgyakból: órai munka, ill. projekt munkák

Számonkérések rendje, korlátai, követelményei, súlya

A tanév rendjében foglalt országos mérések időpontjáról a munkaterv ad tájékoztatást. A **külső mérésekről** a szülőket is tájékoztatja előzetesen írásban az iskola.

A **számonkérések** rendjéről, módjáról, követelményeiről az osztályfőnök és a szaktanárok tájékoztatást adnak a tanév elején, illetve témazáró dolgozatok, tudásszint, vagy kompetenciamérések előtt.

¹³ 11/1994.(VI.8.)MKM rendelet (továbbiakban: MKM rendelet) 21.§ (3)

¹⁴ Köznevelési törvény 70.§ (7)

A szóbeli és írásbeli feleleteket nem kell előre bejelenteni, a témazáró dolgozatot legalább egy héttel előbb.

Lehetővé kell tenni, hogy a tanulók félévente egy-egy tantárgyból legalább 3 érdemjegyet tudjanak szerezni.

A tanulók naponta maximum 2 **témazáró** dolgozatot írhatnak. Amennyiben emiatt egyeztetni kell a szaktanároknak, azt az osztály jelezze a harmadik bejelentőnek.

Az írásbeli munkákat 2 héten belül ki kell **javítani**, a tanulókkal értékelni. Biztosítani kell, hogy a szülő a tagintézményben szokásos módon a javított dolgozatot megtekinthesse.

Az érdemjegyek jogszabály szerint egyenértékűek. A félévkor, ill. év végén **osztályzattal** történő minősítés szabályait a közoktatási törvény¹⁵tartalmazza. Amennyiben a tanuló félévkor, vagy év végén fél jegyre áll, a szaktanár a témazáró dolgozatok alapján döntheti el az osztályzatot.

A tanulmányok alatti – **különbözeti-, osztályozó-, javító – vizsgák** időpontját, a vizsga követelményeit, részeit a helyi tanterv alapján a tagintézmények határozzák meg, és a helyben szokásos módon tájékoztatják az érintetteket. A vizsgabizottságot az intézményegység vezetője jelöli ki. Független vizsgabizottság előtti vizsgát az intézményegység vezetőjénél írásban lehet kérni, a jogszabályban meghatározott¹⁶ esetben.

10. Az otthoni (napközis és tanulószobai) felkészülés

A házi feladatok funkciója

- a tanórán feldolgozott tananyaghoz kapcsolódó gyakorlás (képesség- és képességfejlesztés),
- a tananyaghoz kapcsolódó ismeretek megszilárdítása,
- az önálló tanulási technikák gyakorlása.

Meghatározásának alapelvei

- A feladatok mennyisége igazodjon a tanulók életkori sajátosságaihoz, terhelhetőségéhez.
- A tanulóknak maradjon elegendő szabadidejük a kötetlen játékokra, sportra, kulturális és családi programokra.

A napközi otthon, tanulószoba

A tanulók házi feladataikat a napközi otthon munkarendjében meghatározott tanulási időben tanári irányítással és segítséggel végzik. Itt minden tanuló köteles a házi feladatait maradéktalanul elvégezni.

A napközi otthonban nem biztosított azon tanulók másnapi felkészülése, akik a tanulási időben más iskolai vagy iskolán kívüli foglalkozáson (tanulmányi, sport, művészet) vesznek részt. Nekik ezeken a napokon otthon kell elvégezni a feladataikat.

¹⁵ Közoktatási törvény 70.§ (4)

¹⁶ MKM rendelet 22.§

Iskolaotthonos oktatásban¹⁷a jogszabálynak megfelelően szervezik munkájukat a nevelők.

Az otthoni feladatok nem kérhetőek számon

- az igazolt hiányzást követő első tanítási napon,
- az estig elhúzódó sport illetve tanulmányi versenyt követő napon,
- egészségügyi, családi problémák esetén, ha ezt a szülő igazolja (egy tanévben legfeljebb 3 alkalommal).

Hétféle és tanítási szünetek

A hétféle, a tanítási szünet (ősz, téli, tavaszi) a feltöltődés, pihenés, családi együttlét, a szabadidő hasznos eltöltésének életkori szempontból is fontos ideje. Ezért írásbeli és szóbeli házi feladat csak annyi adható, amennyi 1-1 napra. Ez alól csak a szorgalmi feladat, gyűjtőmunka kivétel.

11. Az értékelés, minősítés követelményei és formái ¹⁸

11.1. Alapelveink

A gyermek aktív részese lehessen saját fejlődésének.
Nyitott legyen, amely nem ítéletet alkot, hanem tükröt tart.
Alakítsa a helyes önértékelést, segítse a reális önismeretet.
Az értékelés a gyermekért és elsősorban a gyermeknek szóljon.
A pedagógus és a szülő közösen gondolkodhasson a gyermek fejlődéséről.

11.2. Követelmények:

Vegye figyelembe az életkori sajátosságokat.
Megerősítő, korrigáló, fejlesztő szerepet töltsön be.
Legyen közérthető mind a tanuló, mind a szülő számára.
Legyen rendszeres, folyamatos, személyre szóló és ösztönző.
Legyen összhangban a helyi tantervvel és az intézményi minőségirányítási programmal.

11.3. A tanulói teljesítmény értékelésének, minősítésének formái

Szóbeli értékelés:

A tanulók szóbeli, írásbeli és gyakorlati megnyilvánulásait, teljesítményét a szaktanárok azonnali visszajelzéssel **szóban** folyamatosan értékelik.

Ahhoz azonban, hogy az értékelés tanulásösztönző szerepét maradéktalanul betölthesse, valamint a tanuló fejlődése dokumentálható, nyomon követhető legyen, szükség van az 9. pontban részletezett számonkérésekre, és ezek írásbeli értékelésére is.

¹⁷ Köznevelési törvény 121.§ (17)

¹⁸ Köznevelési törvény 70.§, MKM rendelet 21.§-hoz

Írásbeli értékelés, minősítés:

Az **1-3. évfolyamon** és a **4. évfolyam első félévében** a tagintézmények sajátosságuknak megfelelő, előre meghatározott, nyomtatott skála szerinti **szöveges értékelési** formát és a közoktatási törvénynek megfelelő minősítést alkalmazzák. A szöveges értékelés sajátos szempontjait és az értékelőlapokat tagintézményenként a függelék tartalmazza.

Ha a tanuló „felzárkóztatásra szorul” minősítést kap, az iskolának a szülő bevonásával is értékelni kell a tanuló teljesítményét, fel kell tárni a tanuló fejlődését, haladását akadályozó tényezőket, és javaslatot kell tenni az azok megszüntetéséhez szükséges intézkedésekre.

Az **5-8. évfolyamon**, valamint a **4. évfolyam második félévében** a tanulói teljesítmények értékelése **érdemjeggyel**, félévi és év végi **minősítése** az érdemjegyek, vagy a tanulmányok alatti vizsgán nyújtott teljesítménye alapján kialakított **osztályzattal** történik.

Az érdemjegyek kialakítása a tagintézményi munkaközösségek által meghatározott, a tanulókkal ismertetett szempontok alapján, a félévi és év végi osztályzatok kialakítása a közoktatási törvény 70.§ (4) bekezdése szerint történik. Az **osztályozó értekezletet az osztályfőnök köteles tájékoztatni**, amennyiben valamely osztályzat kialakítása az érdemjegyekből nem a jogszabály alapján történt.

A tantárgyakba integrált modulokat (hon- és népismeret, tánc- és dráma, egészségtan, társadalomismeret és etika) a tantárgy szerves részeként kell értékelni, minősíteni. A mozgóképkultúra és médiaismeret, mivel önálló tantárgy, annak megfelelően értékelendő és minősítendő.

Az **integrált pedagógiai rendszert**, illetve a belső gondozói rendszert alkalmazó tagintézmények a negyedévenkénti értékeléshez előzetes szempontok alapján, **szabadon fogalmazott értékelést** alkalmaznak, melyet a tanulóval és a szülővel egyeztetnek a további fejlesztési feladatok megbeszélése érdekében.

A **sajátos nevelési igényű tanulók** teljesítményértékelése, minősítése szakértői vélemény alapján – a jogszabályban meghatározott keretek között – ettől eltérhet.

11.4. A magatartás, szorgalom értékelésének, minősítésének formái

A magatartást és szorgalmat a szaktanárokon kívül minden – a tanulóval az iskolai tevékenysége közben kapcsolatba kerülő - pedagógus szóban és írásban értékelheti.

Szóbeli értékelés:

A tanulói teljesítmények értékeléséhez hasonlóan a magatartást és szorgalmat szóban folyamatosan értékeljük.

Írásbeli értékelés, minősítés:

Év közben írásbeli értékelést csak az átlagosan elvárttól eltérő magatartás és szorgalom esetén alkalmazunk. Formáit a házirend szabályozza (a jutalmazás és büntetés formái).

Az év végi minősítés megkönnyítése érdekében - a tagintézményi tantestületek által elfogadott időszakonként, a tanulókkal megbeszélve - a magatartás és szorgalom értékelése történhet év közben is érdemjegyekkel.

A magatartás és szorgalom félévi és év végi minősítése - a nevelőtestület véleményének meghallgatása mellett - az osztályfőnök feladata. Az értékelést és minősítést a függelékben szereplő tagintézményenként elkészített szempontsor segíti.

Az 1-4. évfolyamon, valamint a Petőfi Sándor Tagiskolában¹⁹ 5-6. évfolyamon alkalmazott sajátos tagintézményi szöveges értékelő lapokat a függelék tartalmazza.

A magántanulók magatartását és szorgalmát nem értékeljük.

11.5. Az egyes modulok értékelése és minősítése

A korábbi kerettantervek alapján bevezetett modulokat tantárgyakba integráltuk (hon- és népismeret, tánc- és dráma, társadalomismeret és etika, egészségtan), illetve önálló tantárggyá lépett elő (mozgóképkultúra és médiaismeret), ezért értékelésükre, minősítésükre a 11.3 fejezet vonatkozik.

11.6. A tanulók fizikai állapotának méréséhez szükséges módszerek

A tanulók fizikai állóképességének méréséhez, értékeléséhez az Oktatási Minisztérium Testnevelési Bizottsága által készített tesztet használjuk (Útmutató a tanulók fizikai és motorikus képességeinek méréséhez - OM 2000). A tesztsorból „a kötelező megjegyzéssel” jelölt tesztek alkalmazhatók minden tagintézményben, valamint rögzítjük az antropometriás adatokat: testmagasság, testtömeg.

A mérés eredménye alapján a nevelők a tanulók fizikai állapotát, általános teherbíró képességét minősítik, az évente kapott eredményeket összehasonlítják, és értékelik. Az értékelésnél külön kell választani a normál osztályban és az emelt szintű testnevelési osztályokban kapott eredményeket, valamint a fiúk és lányok teljesítményét.

¹⁹ A mellékletben a Petőfinél az 5-6. o. szöveges ért. átváltásának szabályai is

A Diákotthon programja

**„Még ki lehet nyitni.
És be lehet zárni.
Még föl lehet kötni.
És le lehet vágni.
Még meg lehet szülni.
És el lehet ásni.”**

(Pilinszky János)

A sikeres társadalmi beilleszkedés alapja az élethosszig tartó tanulás. A gyors társadalmi változások alkalmazkodni jól tudó személyiséget kívánnak meg, flexibilitást követelnek az egyéneken belül és a társas együttműködésében.

A kor kihívásainak akkor tudunk megfelelni, ha képesek vagyunk tájékozódni mikro és makro-környezetünkben, ha elsajátítottuk mindazon technikákat, melyek ezt lehetővé teszik.

Az oktatási intézményekben e változások az oktató-nevelő feladatokat érintették. Az eddigi akadémiai tudás, tudásalapú folyamat áthelyeződik a készség-, képességalapú preferenciákra.

Ehhez szükséges a nevelő-oktató intézmények strukturált, helyi sajátosságokat tartalmazó, megvalósítható, meg is valósuló pedagógiai programja.

12. Bemutató

A Diákotthon 1967 óta működik, a létrehozása óta alapfeladatának tekinthető az intézménybe felvett tanulók szocializációjának, személyiségfejlesztésének, tanulásának biztosítása, életre nevelése, felkészítése.

Intézményünk a hátrányos, veszélyeztetett helyzetű, sajátos nevelési igényű tanulókat látja el.

Létük összefonódik a következő fogalmakkal: hiányos szociokultúra, szegénység, magas testvérszám, rossz lakásviszonyok, szülők alacsony iskolai végzettsége.

Bekerülés előtt a tanulóink már megélték a gyakori iskolai sikertelenséget, negatív visszacsatolásokat a környezettől, családon belül jelentkező problémákat. Ennek megfelelően - életkortól függően- alakítják, alakították érzelmeiket, önismeretüket, önértékelésüket, énképüket; én és a másokkal való interakcióikat, konfliktuskezelésüket; hatékonyságukat, felelősségüket, jövőképüket.

A fentiekben említett tartalmak a bizalmat, biztonságot nélkülöző negatív visszajelzésekből alakulnak - a tükör torzít -, melyek tévútra vihetik, viszik őket.

Pedagógiai programunk koncepcióját ennek megfelelően határoztuk meg.

Gyermekeink eltérő szocializáltsággal, kultúrával rendelkeznek, ezeket kell integrálnunk a többségi társadalom érték-, normaelvárásával úgy, hogy közben megtarthassák saját azonosságukat.

Diákotthoni elhelyezés, felvétel az alábbiak szerint történik: más iskolák gyermekvédelmi felelőse vagy a bekerülő gyermek családgondozója keresi meg intézményünket, és kéri a gyerekek felvételét, de sok esetben a jegyző védelemben vétele során jelöli ki az intézményt. Alapvetően azonban, hogy a szülő, és a gyermek is beleegyezzen a diákotthoni elhelyezésbe.

Alapfeladat

Megteremteni a megfelelő feltételeket az intézményünkben tanuló diákjainknak: biztonság, bizalom; intézményi adottságokhoz, lehetőségekhez képest környezeti, tanulásához szükséges feltételek; szokás-, normarendszer, személyiségfejlesztés, azonosságtudat.

Olyan lehetőségek biztosítása, mely felkelti figyelmét, kialakítja benne a tanulás, a munka és saját jövőképeinek fontosságát.

13. Nevelő munkánk alapelvei, célkitűzései

13.1. Nevelési- oktatási szükségletek

- Kompetencia alapú fejlesztés, tanulásmódszertan
- Mentálhigiénés szükségletek (Pressley, élménypedagógia, drámapedagógia)
- Személyiségfejlesztés (önismeret, önértékelés, tolerancia, szociális szükségletek, szakkörök, Viselkedéskorrekció (Pressley, élménypedagógia)
- Követhető életviteli minták

13.2. Egészségügyi szükségletek (külső szakemberek)

- Pszichiátriai, pszichológiai gondozás,
- Orvosi ellátás
- Gondozási feladatok

Alapelveink

- Biztonság - elfogadás
- Bizalom-
- Gyermekközpontúság
- Erősségek megtalálása
- A gyermek jogainak érvényesítése
- Problémaérzékenység, problémakezelés (szakmai team)
- Szükségletek meghatározása –problémaprofil – lépésről lépésre, a gyermekkel haladva
- Tevékenységközpontúság
- Szokásrendszer –Tervezd a napod!
- Szociális kompetencia, erkölcsi nevelés, személyiségfejlesztés, élménypedagógia
- A szép, esztétikus környezetért
- Azonosságunk
- Kapcsolattartás (szülői, intézményi)

Célunk

Az iskolázottsági szint, tanulási motiváció növelése a diákok otthonban működő felzárkóztató, kompenzáló programok segítségével.

A kulturáltsági szint emelése, elsősorban az életmód, életrend, környezeti nevelés kialakításának folyamatán keresztül.

A szocializáció, az életmód, életrend, erkölcsi struktúrák javítása.

Önállóság, önkontroll javítása

Érzelmi élet fejlesztése, viselkedés-magatartás formálása a szűkebb-tágabb környezettel való kapcsolat gazdagításával.

Közösség alakítása, formálása egyéni, csoport, intézményi szintű programokkal,

Nevelési - oktatási szükségletek igazítása a szükségletekhez, speciális ismeretek nyújtása.

Nevelési feladataink

- Rutinok kialakítása: heti, napirend, tanulási idő, szabadidő
- Erkölcsi fejlesztés, szociális kompetencia, közösségformálás, csoportépítés, személyiségfejlesztés, viselkedéskorrekció, tapasztalati tanulás élménypedagógiai gyakorlatok, módszerek segítségével.
- Tanulási motiváció fejlesztése, egyénre szabott tanulási módszerek; élménypedagógiai eszközök
- Tehetséggondozás, felzárkóztatás (fejlesztő foglalkozások, egyéni fejlesztési terv készítése), pályaorientáció
- Egészségnevelés, életre nevelés, környezeti nevelés
- A prioritások meghatározása: egészséges táplálkozás, aktív testmozgás.
- Digitalizált információszerzés, IKT eszközök alkalmazása
- Nemzeti, etnikai, európai azonosságtudat fejlesztése

Tevékenységeink

- Felzárkóztató programok, indulási hátrányok csökkentése, speciális foglalkozások
- Személyiségfejlesztés
- Egészségvédelem, családi életre nevelés,
- Szabadidős tevékenységek
- Tehetséggondozás, pályaválasztás
- Szülőkkel való együttműködés
- Tájékoztatás a segítő szolgáltatások lehetőségeiről.
- Kapcsolattartás, kialakítás segítő intézményekkel és szervezetekkel
- A gyerekek iskolai teljesítményére kiható családi történések ismerete, az oktatási intézmény színterén is lecsapódó problémák felderítése, azok megoldásában történő segítségnyújtás.

Megvalósulás

- Problémaprofil (orvosi, nevelési tanácsadó, szakértői bizottság, pedagógus, nevelő, gyermek, szülő, családgyógyozó, rendőrség)
- Fejlesztés súlyozása-egyéni fejlesztés időkeretei - heti-, napirendbe illesztés
- Egyéni szükséglethez igazodó nevelési-oktatási folyamat
- 4 havonta elemzés
- Team- megbeszélések
- Rendszeres konzultációk, közös értekezlet a gyermekjóléti szolgálat dolgozóival
- Szerződés-kötés

14.Életrend, tanulás, szabadidő

14.1. Rutinok kialakítása: heti, napirend

A rutinok olyan rövidtávú struktúrák, melyek a rend és a tudatosság kialakítására alkalmasak.

A heti-, napirend kialakításával követhető életviteli mintákat kell nyújtanunk a tanulóinknak.

Tanulási idő

A délután folyamán két 45 perces tanórát tartunk, 15 perc szünet van közöttük. A tanulók kiscsoportban tanulnak nevelő és gyermekfelügyelő segítségével. A nevelő feladata rendszeresen kiírni, követni a tanulók érdemjegyeit, eredményeit. A tanulók igénylik a tanórai folyamatos megsegítést, önálló tanulásra kevesen képesek. A tanórán a gyerekek elkészítik a házi feladatot, kikérdezésre kerül a megtanulandó ismeretanyag. A konkrét feladatok elkészítése után folyamatosan történik a hiánypótlás, a felzárkóztatás. A tanórán differenciálunk.

A tanóra menete

- Bevezető játékos feladatok,
- Ceruzák hegyezése
- Könyvek, tanszerek kipakolása
- Házi feladat felírása a táblára a leckefüzetek alapján
- Időkeretek megbeszélése
- Tanulás
- Írásos feladatok elkészítése
- Gyakorlás
- Felszerelések ellenőrzése, bepakolás.

Szabadidő

Mindenkinek életkorának, érdeklődésének megfelelő, változatos tevékenységeket biztosítunk. A szabadidő hasznos eltöltésének megtanításával, felkészítjük a gyerekeket arra, hogy olyan stratégiával rendelkezzenek, amellyel kikerülve a felnőtt életbe megfelelően tudjanak válogatni a lehetőségeik közül.

Lehetőségeink

- Vetélkedők, szakkörök
- Internet, számítógép használata, könyvtár
- Tv, videó, DVD
- Művészeti foglalkozás (képzőművészeti, tánc, dráma)
- Sporttevékenységek (kondizás, torna, asztalitenisz, biciklizés, szánkózás, focizás)
- Technikai foglalkozások (gipszöntés, rajz, festés, papírtépés, origami, illusztráció)

A foglalkozások során meghatározó szerepet kap az egészséges és kulturált nevelés, az önkiszolgáló képességek, a személyiség fejlesztése, diáksport.

A szabadidő meghatározó részét teszi ki a sporttevékenység, mely nagyban hozzájárul az agressziós feszültségek levezetéséhez, a konfliktusok kezeléséhez, a szabálytudat kialakításához. Javítja az állóképességet, a kitartást.

A **sport** az a terület, amelyben a gyengébb képességű tanulók is sikert élhetnek át, pozitívan befolyásolva ezzel énképüket, személyiségüket. A reggel tornával indul. Több szakkörünk a sporttevékenységre épít. A szabadidőben lehetőség van biciklizésre, focizásra, testépítésre, pingpongozásra, tollasozásra, röplabdázásra, sorversenyekre, önvédelem tanulására, télen szánkózásra, síelésre. A felsorolt tevékenységeket kötött, kötetlenebb szabadidős foglalkozások keretében űzhetik a gyerekek. Folyamatosan vannak otthonszintű, csoportok közötti, csoporton belüli sportvetélkedők. Szem előtt tartjuk, hogy mindennap legyen valamilyen sportjellegű foglalkozás.

14.2. Csoportfoglalkozások

A csoportfoglalkozások keretében elsősorban a csoport életével kapcsolatos feladatokat, tevékenységek megbeszélése, értékelése történik. Diákjaink gyakran nem tartják be az alapvető erkölcsi normákat, ezért fontos jellemük fejlesztés.

Etikai és esztétikai ismereteik, jellemük és identitástudatuk, felelősségvállalásuk valamint önbizalmuk fejlesztésére szolgálnak a heti rendszerességgel folyó csoportbeszélgetések.

A hétfőként megtartott etikai beszélgetések témái a mindennapi élettel kapcsolatos ismeretek, a közösségi együttélés normái, a szociálistevékenységek megbeszélés, értékelése történik. A viselkedés alapvető szabályai, a konfliktuskezelő képesség. A tanulók életének, egészségének védelme érdekében hangsúlyt kap a prevenciós tevékenység, pl. balesetek, rongálások, lopások, káros szenvedélyek kialakulása és megelőzése. Az etikai beszélgetések gyakori témái a következők:

- Családi éltre nevelés
- Serdülőkor problémái
- Étkezési kultúra
- Személyi higiénia, testápolás
- Illemtan
- Magatartás
- Konfliktus kezelés
- Divat, hobbi
- Pályaválasztás
- Káros szenvedélyek
- Tanulás

A praktikus életismeretek elsajátítása, gyakorlása az életmód elemeibe beépítve.

Ruházat, esztétikum, ételkészítés, életrend, életmód kialakítása természet-közelség, kultúraközi különbségek

15. Gyermekek- és ifjúságvédelem

A problémakezelő gyermekvédelem

A gyermekvédelem olyan komplex tevékenységrendszer, melyet a gyermeki szükséglet és a jogok maradéktalanabb érvényesítése érdekében alakítanak ki. Szintjei: preventív-, problémakezelő gyermekvédelem.

Az intézményünkben élő tanulóknál már csak a problémakezelő gyermekvédelem szinterein tudunk bekapcsolódni.

A probléma összetettségétől függően a súlyosbodás, halmozódás megakadályozása, csökkentése és a rászoruló gyermekcsoport speciális szükségleteire való optimális reagálás a feladatunk.

Tanulóink összetétele: nehezen nevelhető, hátrányos helyzetű, veszélyeztetett, antiszociális fejlődési irányú, SNI, bántalmazott, elhanyagolt.

Tanulókkal való egyéni törődés

Minden tanuló részére lehetőséget biztosítunk arra, hogy egyéni, családi problémáit négy szemközt beszélhesse meg nevelőjével, vagy azzal az emberrel, aki közel áll hozzá.

Ezek megoldásában számíthatnak a nevelő segítségére, tanácsaira. Mindez feltételezi azt, hogy a tanár és a diák között bizalmas a kapcsolat, ami elősegíti érzelmi nevelésüket. A felmerült problémák megoldása során, ha szükséges igénybe veszünk külső segítséget is. (vöröskereszt, Gyermekjóléti Szolgálat, háziorvos, védőnő, stb.)

Ha a helyzet úgy kívánja, helyettesítve a szülői gondoskodást, -szülői beleegyezéssel -elkísérjük a gyerekeket háziorvoshoz, fogászatra, szűrésekre, ideggondozóba. Rendszeresek a családlátogatások, melyek során olyan információ birtokába juthatunk, amelyet nem szerencsés a csoport többi tagja előtt megbeszélni. Találunk önkéntes támogatókat. Fel tudjuk mérni, hogy a gyerek és a család milyen gondokkal küzd, és ezeken célirányosan tudunk segíteni, amennyiben találunk önkéntes támogatókat.

16. Tehetséggondozás, felzárkóztatás, pályaorientáció

A tehetséggondozás pedagógiai feladat, amely minden (majdnem minden) gyermekre, serdülőre és fiatalra irányul. A tehetségkutató, -gondozás komoly pedagógiai feladat, ez a pedagógia nem csak a teljesítményre figyel (vagy elsősorban nem arra figyel), hanem a feltételezett képességekre és személyiségvonásokra, vagyis a teljesítmény előzményeire.

A tehetség felismerése, gondozása családi és oktatási intézményi feladat. Esetünkben a gyermekek családi háttere miatt kiemelt szerep jut a diákothoni nevelőnek. (Család funkcióját helyettesítő)

Feladatok

- Helyi, időbeli feltételek biztosítása
- Alkalom a megnyilatkozásra- rendezvények
- Segítő kapcsolatok- előbbre jutás, kiemelkedés
- Versenyeken való részvétel

Célirányos fejlesztés:

- Művészeti szakkör
- Modern táncok, cigánytánc
- Vers-, prózamondó szakkör
- Színjátészó szakkör

- Levelező feladatmegoldás

A **pályaorientáció** általános célja, hogy segítse a tanulók pályaválasztását. A tevékenység célja az legyen, hogy az iskolát elvégezve a tanulóink a tanulási utak és elhelyezkedési lehetőségeik ismeretében képesek legyenek az önmeghatározásra, segítséggel a megfelelő képzési programok kiválasztására.

A pályaorientáció tartalmazza az egyéni adottságok, képességek megismerésén alapuló önismeret fejlesztését, a legfontosabb pályák, foglalkozási ágak tartalmának, ismeretét, követelményeinek és a hozzá vezető utaknak, lehetőségeknek megismerését. A lehetőségek, vágyak és a realitások összehangolását. (ÚPSZ, 2002)

Felzárkóztatás (fejlesztő foglalkozások)

A tanuló képességeinek térképezése után a nevelők elkészítik a tanuló személyre szóló problémaprofilját. Erre épül az egyéni fejlesztési terv. E terv szerint haladnak a kollégák, majd félévkor regisztrálják az elért változásokat, majd e változóknak megfelelően elkészítik az újabb fejlesztési tervet. Munkájukat fejlesztőpedagógus segíti.

Kiemelt területek:

- Nyelvi fejlesztés, kommunikációs képesség
- Olvasáskészség, íráskészség
- Gondolkodási műveletek
- Kreativitás fejlesztése

A fejlesztési terv félévi, és tanév végi zárását megküldjük a családgondozóknak. A fejlesztési lapok éveken keresztül egymásra épülnek.

17.A társadalmi beilleszkedés segítése

17.1. Az élménypedagógia

Pressley Ridge alkalmazása a nevelési-oktatási folyamatban

(Személyiségfejlesztés, viselkedéskorrekciónak, képességek, készségek fejlesztése)

Az **élménypedagógia** segítségével a tanulás, viselkedés konkrét, tapasztaláson alapul, a hétköznapi szituációkon túlmutatva. Döntően a készségek, képességek fejlesztésére helyezi a hangsúlyt.

Olyan speciális pedagógiai megközelítése, amely arra épül, épít, hogy a gyerek elsősorban mintakövetés útján tanul, domináns mintát követ, mégpedig domináns helyzetekben látott mintát.

E módszer során a domináns helyzeteket speciális, előre tervezett, mindvégig tudatosan kontrollált körülmények között hozza létre a pedagógus – így teremtve meg a tanulásra leginkább alkalmas varázslatos pillanatot.

A tervezett tevékenységek a gyermek aktivitására és problémamegoldására alapoznak, kifejezve a gyermekben azt a képességet, hogy kreatívan közelítsen meg bizonyos problémákat, használja a már meglévő tudását, és éljen a csoport közös munkájában rejlő többlet lehetőségekkel. Az élménypedagógia célja az attitűd fejlesztése, a készségek és képességek kialakítása a játékos feladatok megoldásán keresztül.

A tevékenység megválasztását meghatározó legfontosabb tényezők az életkor, a létszám, és a szociális fejlettségi szint.

A valódi élet és az élménypedagógia illetve az élménypedagógiai foglalkozások között szoros a kapcsolat, hogy amit a gyerek ezeken a foglalkozásokon belül megtapasztalt és megtanult, az valóban átvihető legyen a mindennapi gyakorlatra

A **tervezés** során nemcsak a végrehajtás lehetséges módozatairól esik szó, hanem a tevékenység közben elfogadható viselkedésről is. Alapvető szükséglet a csoport valamennyi tagját bevonni a tervezésbe, és a felelős végrehajtásba - a feladat végrehajtása nem a tanár, és nem néhány aktív résztvevő felelőssége, hanem a csoport közös dolga és feladata!

A **végrehajtás** során a csoport tagjai különlegesnek számító helyzetekben, de biztonságos, kontrollált körülmények között közösen terveznek el, majd hajtanak végre a siker reményével biztató megoldásokat. A végrehajtás után nagy gondot fordítanak az értékelésre, pozitív visszajelzések közvetítésére, a szituációban rejlő tanulságok levonására, és a más területeken is alkalmazható készségek és képességek felismertetésére.

Akár sikeres volt, akár nem egy tevékenység, a tevékenység közös feldolgozása a lényeg. Nem a végeredmény, hanem a végeredmény létrehozásig vezető folyamat a tanulás valódi terepe, és mint ilyen, ez az elődleges. A megtapasztalt ismeretek elmélyítéséhez, a tanultaknak a mindennapi élethelyzetekre való általánosításához a legfontosabb megfogalmazni érzéseket a gyermeknek a benne lejátszott változásokról, folyamatokról. Ezért fontos megfelelő időt adni arra, hogy megértsék, feldolgozzák, hogy a folyamat során mi is történt velük. Ahhoz, hogy belsővé váljon, az első pillanattól elvárás velük szemben, hogy figyeljék és értékeljék önmaguk részvételét. Tudatos és felelős részvétellel legyenek jelen a legegyszerűbb, legjátékosabb feladatban is

A legfontosabb élménypedagógiai tevékenységeink a következőkre irányulnak:

- a biztonság érzésének kialakítására,
- a csoport tagjai közötti bizalom megteremtésére,
- alapvető emberi értékek felismerésére,
- a kommunikáció fejlesztésére,
- csapatépítésre,
- problémamegoldásra

Oktatás és fejlesztés az élménypedagógia eszközeivel

A tevékenységek rendszere egy folyamatot alkot, amely folyamat túlmutat azon, hogy a tevékenységeket csupán a játék kedvéért végezzük, és lehetővé teszi, hogy ennél mélyebbre jussunk pedagógiai céljaink elérésében, maximálisan kiaknázva a szituációban rejlő oktatási és fejlesztési lehetőségeket.

A hasznosíthatóság szintjei: maradhat csak a játék szintjén- ekkor is nyújtottunk élményt, de nem beszélhetünk tanulási folyamatról. Ha a játékban a cél eléréséhez szükséges lépéseket elsajátítják, gyakorolják akkor létrejött a tanulási-oktatási folyamat. S mindezek folyamán a gyerek készsége, képessége, személyisége is fejlődik, akkor fejlesztésről beszélhetünk. A szintek elsajátításának mélysége, a feladatok komplexitásának hatása a tevékenységet követő feldolgozástól és a visszajelzésektől függ.

A feladat végrehajtása után a résztvevők visszajelzéseket adnak egymásnak. A visszajelzés az egyik módja annak, hogy valakit rávezessünk viselkedésének megváltoztatására. A visszajelzés inkább leíró, mint értékelő jellegű, egyformán figyelembe veszi a visszajelzés adójának (közlőjének) és vevőjének (befogadójának) igényeit. A visszajelzés tehát a segítségnyújtás egyik formája.

Alapelvek a kalandpedagógia alkalmazásában

Az élménypedagógiai foglalkozások nem versenyhelyzetek, hanem együttműködésen alapuló kihívások. ***Nem „győztünk” – hanem „sikerült”!***

- Mindenki maga dönti el, hogy részt vesz-e vagy nem egy tevékenységben.
- Fokozatosság elve, az egyszerűtől az összetettebb, bonyolultabb, komolyabb erőfeszítést jelentő feladatok.
- Fizikai, érzelmi, erkölcsi biztonság garantálása.
- Krízishelyzetek kezelése.
- A speciális nevelési igényű gyerekek és speciális nevelési igényű helyzetek kezelése.
- A vezetőnek ismerni kell a csoporttagok képességeit, érzelmi, élményvilágát.
- Céltudatos, adekvát tervezés, bonyolítás, értékelés.
- Értékelés – értő figyelem

A Pressley Ridge -modellprogram, amellyel lehetőség nyílik az érzelmileg zavart, magatartási problémákkal rendelkező tanulók hagyományos tantervű intézményekbe történő "visszaállítására".

A modell hosszú távú célja a tanulási és magatartási nehézségekkel birkózó, számos esetben szociálisan hátrányos helyzetű, az átlagostól eltérő nevelési igényű diákok iskolai sikerességének előmozdítása, társadalmi beilleszkedésük elősegítése.

Konkrétabban: a beavatkozási időszak után a programban részt vevő gyerekek képesek legyenek "normál" intézményi keretek között, nagyobb létszámú osztályokban, a társadalmi elvárásoknak megfelelően működni.

A Pressley Ridge program nem egy "csodaszer". Vannak olyan fiatalok, akiknek nehézségei már meghaladják a modell által biztosítható lehetőségeket.

A Pressley Ridge a programba bekapcsolódó iskoláknak, intézményeknek olyan segítséget nyújt, amellyel a gyermek és a pedagógus attitűdjének, gondolkodásának pozitív irányú változását célozza meg.

A modellprogram alapja az ún. Re-EDucation (viselkedési- és magatartásminták újratanítása) nevelési alapfilozófia. Röviden összefoglalva a Re-ED egy olyan komplex intervenció rendszer, amely a gyerekek ökológiai sajátosságait és erősségeit helyezi előtérbe. A modellt az 1960-as évek végétől alkalmazza a Pressley Ridge.

A Re-ED 12 alapelve:

1. Az életünket most kell élnünk.
2. A bizalom elengedhetetlen.
3. A hozzáértés szükségszerű.

4. Az idő nekünk dolgozik.
5. A tüneteket lehet és kell is kontrollálni.
6. Az intelligencia tanítható.
7. Az érzelmeket táplálni kell.
8. A csoport nagyon fontos a fiataloknak.
9. A szertartások és rituálék rendet, állandóságot és biztonságot nyújtanak.
10. A test az én páncélja.
11. A közösség szerepe nagyon fontos.
12. A gyerek az örömtől fejlődik.

Az egyéni fejlesztés mellett a Pressley Ridge program lényeges része a magatartási menedzsment rendszer. A beszoktatás időszakában (szeptember) a csoportok meghatározzák azokat a mindennapi diákothoni életükre vonatkozó elvárásokat, szabályokat, amelyek a magatartásmódosító-rendszer alapját jelentik.

A diákothon napirendje a beszélgetőkörrel kezdődik, majd a napot értékelő beszélgetőkörrel zárul, melyek időtartama húsz perc.

A beszélgetőkör ráhangolódás az adott napi feladatokra, keretet ad a napi teendőknek. A beszélgetőkörök célja a gyerekek napi céljainak megbeszélése is. A diákok céljai között a közösség egészére vonatkozó csoportcélok, és az egyéni kihívásokat jelentő célkitűzések is megtalálhatóak.

A napindító **beszélgetőkör feladatai** a következők:

A beszélgetőkör végére a diákok

1. Azonosítják a saját céljaikat,
2. Azonosítják a csoport célját,
3. Áttekintik és elfogadják a napi tanulmányi és szabadidős tevékenységeket,
4. Tisztázzák az aznapi, és az arra a hétre tervezett különleges tevékenységekhez szükséges elvárásokat, feladatokat,
5. Elkötelezi magát egy olyan készség megtanulását illetően, amely problémát jelent a csoport jelentős részének.

A diákok a napi magatartási céljaik elérésével "tallért" kereshetnek. A mindennapokon összegyűjtött tallérokat aztán hónap végén különféle értékekre, szolgáltatásokra válthatják a diákothonban.

Tanulási motiváció fejlesztése, egyénre szabott tanulási módszerek, tanulás, fejlesztés élménypedagógiai eszközökkel

Fontos feladatunk, hogy tanulóink képességeikhez mérten tanulhassanak, és készülhessenek önálló életükre. Ezt szolgálják az egyéni fejlesztési tervek, és a differenciált tanulói csoportbontások

Diákjaink tanulási módszerei, tanulási hatékonysága eltérő. Feladatunk, hogy a tanulók megismerjék és elsajátítsák a helyes tanulási módszereket. A tanulásmódszertan a diákothonban magába foglalja az egyénre szabott tanulási módszereket. Minden gyerek egyéni fejlesztési terv szerint halad, a tanév elején feltérképezzük a tanulók tudásszintjét, közösségi kapcsolatait, családi környezetét.

Fejlesztőpedagógus segíti a haladást. Az elmozdulást félévkor és év végén mérjük. A gyengén teljesítők részére külön tanórákat biztosítunk, melyeken a hiányok pótlása, felzárkóztatás történik.

A gyerekek tanulását segíti a Virágmozgalom keretében főiskolai hallgatók, akik rendszeresen látogatják diákjainkat. Ők a nevelők tanácsaival ellátva végzik lelkiismeretesen, nagy odaadással önkéntes munkájukat. A mozgalom tagjai a tanulás segítésén túl példával is szolgálnak arra, hogy érdemes tanulni, hogy ez az egyetlen út a sikeres, boldog élethez. A mozgalom nagyban hozzájárul a gyerekek motiválásához.

A tanulási- nevelési folyamatban az optimális aktivizációs szint elérésére kell törekednünk, a feladatok fokozatos nehezítésén keresztül, a hagyományos tanulási helyzettől eltérő teret adva. (élménypedagógia) Az érzelmi élet befolyásolásán keresztül kell motivációs struktúrát kialakítanunk diákjainkban.

17.2. Értékelési rendszerünk:

A rendszer célja:

- átláthatóvá és egységessé tenni valamennyi diákotthoni lakó és dolgozó számára a napi élethez kapcsolódó feladatok, szabályok, jutalmazások és büntetések rendszerét
- motiválni a gyermekeket a kívánatos magatartási és közösségi szabályok betartására
- a gyermekek folyamatos pozitív megerősítése

A rendszer alapelvei:

- minden napszakban a gyermekek minden tevékenységét értékeljük
- az értékelési rendszer egységes, általános, mindenre, mindenre és minden napszakra kiterjed
- a napközbeni értékelést a gyermekekkel folyamatosan közöljük, az esti értékelést csütörtökön este, a reggelit pénteken reggel ismertetjük
- az iskolai viselkedés és magatartás megjelenik az értékelési rendszerben, probléma esetén a kilenced törvénye értelmében járunk el.
- a „mindent vagy semmit” elv alapján értékelünk, a magatartásnál és a tanulásnál azonban figyelembe vesszük az egyéni különbségeket
- Előre, vagy utólag nem húzzuk ki a gyermek által megszerzett tallérokat.
- az elért eredményeket láthatóvá, nyomon követhetővé tesszük, az értékelő lapok a faliújságon találhatóak.
- minden gyermeknek kiemelten van egy egyéni célja, amit közösen határozunk meg vele
- a csoport közösen meghatározza a saját csoportcélját, ez minimum egy kell, hogy legyen, de a csoport szintjéhez mérten bővíthető.
- A havi értékeléskor az eredmények alapján történik a gyermekek „besorolása”:

- Kezdő
- Haladó
- Önálló szintekbe.

Az értékelés folyamata:

- Minden tevékenységet 1 tallérral értékelünk, ha az apród teljesítette az adott feladatot, akkor jár neki a tallér, ha nem akkor nem kapja meg.
- Az gyerekek természetesen tudják, hogy milyen cselekedeteket kell megtenniük a tallérokért. Ezt jól látható helyen nyilvánosságra tesszük
- Egy hónapban 480 tallér szerezhető.
- Ebből az összegből levonjuk az adót és a rezsit, aminek összege 120 tallér.
- a talléroknak szerepük van a kezdő-haladó és önálló tanulók havi megválasztásakor is.
- **Kezdő** besorolású az, akinek havonta az adó és rezszi levonása után 172-nél kevesebb tallérja van.
- **haladó** besorolású az, akinek 173 és 284 közötti összegű tallérja van, nem tartozott a kilencet törvénye alá, nem volt vele kirívó iskolai probléma, és nem áll bukásra.
- **Önálló** apród az, akinek 285 és 360, vagy annál több tallérja van, ezenkívül az iskolában minden tantárgyból megfelelően teljesített, azaz legalább 3,0 az átlaga. Nem lehet kilencedje, kell rendelkeznie tizeddel.

17.3. Jutalmazási, fegyelmezési, büntetési eljárások

Az egész évben kiemelkedő munkát végző tanulók tanév végén könyv és oklevél jutalomban részesülnek, melyet a tanévzáró ceremónián, a közösség előtt, nyilvánosan vesznek át, nevük megjelenik a dicsőségfalon.

Csoportos jutalmazási formák:

- jutalomkirándulás
- hozzájárulás kulturális programok látogatásához (színház, hangverseny, kiállítás, kirándulás stb.)
- oklevél

A fegyelmező intézkedések és büntetések alkalmazásánál a fokozatosság elve érvényesül, amelytől indokolt esetben – a vétség súlyára tekintettel a nevelőtestület javaslatára– el lehet térni.

Valljuk, hogy nem büntetést kapnak a gyerekek, hanem következménye van tetteiknek. A tallérrendszert is ehhez igazítjuk, így a házirend megszegése esetén levonunk tallért (kilenced törvénye), míg jó cselekedet esetén adunk.

18.Hagyományok –közösségformálás, csoportépítés

A csoportidentitás és a csoportkohézió nem egy olyan minőség, amit csak úgy ki lehet írni a terem ajtajára. Azonban mindkettőt elérhetjük komoly tervező munkával, gyakorlással és sok-sok türelemmel. A csoporttá válás folyamata stratégiájának

kifejlesztése az első dolga minden csoportnak. A csoportvezető feladata ebben a folyamatban, hogy olyan légkört alakítson ki, amely minden tanuló számára megteremti a lehetőséget, hogy részese legyen a csoporttá alakulás folyamatának.

Az első találkozás szorongásokkal teli szituáció mind a csoportvezető, mind a gyerek számára. Ez a nehéz és ijesztő helyzet felhasználható arra, hogy elérjük a tanulók részvételét a csoportszabályok és elvárások kialakításában. A csoportvezető feladata, hogy támogassa minden csoporttag részvételét.

Számtalan olyan tevékenység van, amely már a korai szakaszban is a tanulók részvételét eredményezi. Ennek az elősegítésére a csoportvezető a következő feladatokat adhatja:

- csoportnév választás,
- elvárások kialakítása az osztályra vonatkozólag,
- a beszélgetőkör illemszabályainak kialakítása,
- napirend összeállítása.

Névválasztás

Az első formális lépés a csoporttá alakulás folyamatában a névválasztás, amely megalapozza a csoportidentitás kialakulását. A csoportvezető feladata irányítani a névválasztást, elkerülni az agresszív vagy vulgáris lehetőségeket.

A névválasztás minden csoporttagot egy közös „zászló” alá gyűjt, amely kapaszkodót nyújthat a kortárs csoportba való beilleszkedés folyamatában, és megalapozhatja a közös felelősségvállalás és egymásrautaltság érzését. A csoport közös felelősségvállalására, egymásrautaltságára olyan erősségként kell tekinteni, amely elvárja minden tagjától az elkötelezettséget, hogy megosszák egyéni készségeiket és képességeiket a csoport érdekében. Ez lehetőséget nyújt az egyénnek, hogy fejlődjön és megtapasztalja, hogy sikeres és lehetőség szerint értelmes szociális interakciókat tud teremteni a kortársaival és a felnőttekkel.

Elvárások és szabályok kialakítása

A csoport közösen alakítja ki a csoportszoba általános elvárásait, a beszélgetőkörök szabályait. Ezt a gyerekek úgy élik meg, hogy egy fontos diákotthoni területbe felelősségteljesen avatkozhat be.

Az elvárásokat, szabályokat a gyerekek fogadalomba teszik, melyet elmondanak a tanévindító ceremónián. Kialakítják a csoportcímert.

Egy intézmény arculatát meghatározzák azok a hagyományok, rendezvények, melyek rendszeresen megrendezésre kerülnek.

18.1. Hagyományok

- Tanévnyitó ceremónia
- Avatás
- Félévzáró ceremónia
- Ünnepélyes búcsúvacsora
- Tanévzáró ceremónia
- Otthongyűlések
- Születésnap hétfő rendezvényei

- Közös nyársalás a szülőkkel
- Szponzor találása esetén jutalomkirándulás

18.2. Szociális kompetencia, közösségformálás,

A hosszú távú struktúrák a személyes és szociális harmónia fennmaradását szolgálják, építve a fentiekben említett rövidtávú struktúrára, mely a rend és a tudatosság meglétén alapszik.

A szociális készségek kialakulása a család, az iskola, diákotthon, a barátok, és a társadalom komplex összhatásában valósul meg. A szociális kompetencia fejlődése nagymértékben függ attól, hogy a gyermek milyen értékeket szelektál a környezeti kultúrából.

A szociális készségek fejlesztésének dimenziói (McGrath, 1996a)

A játék képessége:

- fair játék
- jó győztesnek lenni
- udvariasan kifogásolni a bíró döntését, és azután elfogadni azt

Érdekesnek lenni:

- • érdekes beszélgetéseket folytatni,
- hallgatni és jó kérdéseket feltenni
- érdekes történetet mesélni

Pozitívnak lenni:

- pozitív előrehaladás
- pozitív visszajelzések adása és kapása
- visszajelzés adása és kapása

Empátiát mutatni, másokat segíteni:

- mások segítése anélkül, hogy a választ megmondanánk helyette, vagy helyette elvégeznénk a tennivalót
- bátorítani másokat, amikor hibát követnek el, vagy nehéz helyzetbe kerülnek
- megérteni mások okait

Együttműködni:

- tárgyalni
- vitával és támadással bánni
- javasolni és meggyőzni, és nem fölényeskedni és erőszakoskodni
- döntéshozatal csoportban
- mások véleményének és ötleteinek értékelése
- változásokban való részvétel és a változások elfogadása
- mások bevonása
- elgondolkodni, amikor mások nem értenek egyet
- összegezni tisztázni
- felelősnek lenni

Kockázatot vállalni:

- Közelíteni és részt venni
- közönség előtt beszélni
- saját véleményedet elmondani

- a közösség előtt teljesíteni

Kiállni önmagáért:

- Elküldeni (szalonképesen) valakit, aki terhedre van
- nemet mondani
- felnőtt segítségét kérni

Feladatunk, hogy az ingerszegény vagy a túlterhelt környezet és a gyermeki világ közötti egyensúlyt megtaláljuk, fenntartsuk, ahhoz hogy tanulóink képesek legyenek saját akciójuk szabályozására, értelmes életcélok megfogalmazására. „én” és „mások” megismerésére, személyes hatékonyságuk kihasználására, felelősségük, jövőképük kialakítására.

Normaismeret és a gyakorlat alkalmazásával valósulhat meg.

18.3. Diákönkormányzat

A diákotthon életében a demokrácia csak a diákok aktív részvételével valósítható meg. Az öntevékenységet, az önkormányzatot bevezetni nem lehet, ránevelni, erre alkalmassá tenni viszont igen. Arra kell törekedni, hogy a diákok kapják meg az önálló gondolkodás, az alkotás, a megvalósítás élményét, de vállalják az ezzel járó felelősséget, és az esetleges kockázatot is. A tanév elején a gyermekek csoportonként megválasztják képviselőiket, akik a diákönkormányzat tagjai lettek. (csoportonként 2 fő) Ők azok, akik gyakorolják a diákok jogait, képviselik társaikat a különböző érdekképviseleti fórumokon, és a szabadidő szervezéséhez kapcsolódó feladatokban aktív szerepet vállalnak. Év elején kidolgozzák saját munkatervüket, melyet a pedagógus, nevelő támogatásával valósítanak meg. Az Ő dolguk, feladatuk a havonként megrendezett otthongyűlések megszervezése, levezetése.

19.Szülői kapcsolattartás

Hisszük, hogy a szülő számára a legfontosabb a gyermeke ezért igyekszünk megerősíteni őket.

A diákotthonban évente 3 alkalommal tartunk szülői értekezletet. Minden családhoz elmegyünk családlátogatásra. Bevezettük az üzenő füzetet, melyen keresztül jól működik a kapcsolattartás. Rendezünk közös főzést, vagy nyársalást minden tanév végén.

A gyermekekkel fölmerült problémák kapcsán behívjuk a szülőket egyéni megbeszélésekre is. A kapcsolattartás leggyakoribb formája a telefonos beszélgetés.

A szülők számára rendezünk turkálót is.

20.Nemzeti, etnikai, európai azonosságtudat fejlesztése

Tanulóink nagy része roma származású, speciális célkitűzéseink a következők: az etnikai tudat megőrzése, fejlesztése, hagyományaiknak, kulturális örökségeiknek tisztelete, ápolása. Az egész etnikum főbb eredményeinek és gondjainak megismerése, szimbólumaiknak, hagyományaiknak ismerete.

Fontos célunk, országunk, nemzetünk ismerete, szeretet, értékeinek megismerése, az anyanyelv igényes használata, nemzeti szimbólumaink (zászló, címer, himnusz, szózat, ünnepek) ismeret. Az európaiság, az európai kulturális hagyományok és

örökség megismerése, megóvása, gyarapítás. Az egyetemes emberi jogok megismerése, elfogadása, tiszteletben tartása. Más népek nemzeti érzésének, kultúrájának tiszteletben tartása.

21. Vizuális kultúra, művészeti nevelés

A vizualitást középpontba állító foglalkozások jelentős szerepet kapnak, mivel tanulóink nyelvi kifejezőképessége szegényes, kevésbé informatív. Vizuális nyelven, alkotásaikkal jobban kifejezhetik magukat, megközelíthetőbbé válnak. Az alkotó foglalkozásokban rejlik a kompetencia-, személyiség-, kreativitásfejlesztés, érzelmi nevelésük lehetősége. A foglalkozások rendszeresek.

Tevékenységek: alkalomhoz kötött, rajzpályázati, természet utáni vagy fantázia szerinti rajzolás, festés, gyurmázás, a természeti anyagokból díszkészítés, szövés, fonás, gyöngyfűzés, agyagozás.

22. Egészségnevelés

Egészségfejlesztésre viselkedésen, életstíluson, környezeten keresztül lehet hatni.

Intézményünknek aktív szerepet kell vállalnia az egészségnevelésben is. Azokat a feltételeket kell megteremteni, amelyek az egészséget fejleszthetik, javíthatják, vagy a későbbiekben életmóddá válhatnak, személyes képességek, készségek kialakításával.

Prevenció módjai: információközlés a tényekről, elrettentő, elriasztó hatások alkalmazása, személy-függő módszerek, érzelmi nevelés, társas hatás, mindennapi készségfejlesztő programok (Rácz J, 2003)

Prioritások: cigaretta, alkohol, drog, egészséges táplálkozás, tisztálkodás, aktív testmozgás, szexualitás, családi életre nevelés.

A novemberi hónap az egészségvédelem jegyében zajlik. Ennek keretében a gyerekek tájékozódnak az egészséges táplálkozás, személyi higiénia, sport, káros szenvedélyek témakörében.

Ehhez a következő **módszereket** alkalmazzuk:

- Előadások
- Plakátkészítés
- Sportversenyek
- Akadálypálya
- Egészségügyi vetélkedő,
- Totó
- Szituációs játékok.

A novemberi hónapon túlmenően természetesen folyamatosan feladatunk megtanítani a gyerekeket az alapvető higiéniai szokásokra. A hétfőnként megtartott egészségügyi ellenőrzések, a hálósobák, tanulószobák tisztaságának folyamatos ellenőrzése része az önkiszolgáló munkán túl az egészséges életmódra nevelésnek is. Ehhez a területhez kapcsolódóan működik a Vöröskereszt csoport is. Sok segítséget kapunk a Vöröskereszt helyi szervezetétől.

23. Környezeti nevelés

A környezet alatt a természeti, és az alkotott környezetet értjük. A környezeti nevelés, a természetvédelem célja a tudatformálás, ezért fontosnak tartjuk a megkezdését már az alsós tanulóknál.

A nevelés fontos eleme, hogy milyen környezetet tudunk biztosítani, hiszen az ápolts, esztétikus környezet nevelő hatással van a gyerekekre. Célunk, hogy felkészítsük a gyerekeket a környezettel való harmonikus együttélésre. Mutassuk meg a természet és az emberi környezet értékeit, esztétikumát.

Törekedjünk arra, hogy diákjaink mindezt örömforrásként éljék át, a diákotthon és környezetét valóban otthonnak tekintsék, és érdekelje őket annak állapota, tegyenek meg mindent megóvása érdekében.

Szeretnénk világossá tenni, hogy környezetünk használata életvezetésünk meghatározó része, a környezetünkkel való kapcsolatunk jelentősen befolyásolja közérzetünket.

Csoportfoglalkozások keretében megemlékezünk:

- A Föld napjáról,
- A Madarak és fák napjáról,
- Beszélgetünk a környezetvédelemről, a hulladék kezeléséről,
- Vásárlási, fogyasztói szokásokról,
- Környezetbarát termékekről.

A diákotthon külső, belső környezetének rendtartása részben a gyerekek feladata. A külső területek fel vannak osztva csoportonként, mindenki tudja, melyik rész tisztaságáért felelős. Hetente minimum egyszer szedik a hulladékot és takarítják a diákotthonnal szemben lévő szoborparkot, árokpartot. Minden évben ültetünk facsemetéket a vöröskereszttel együtt. A fákat a gyerekek metszik, tányérozják, gereblyézik a faleveleket, gondozzák a parkot. A műemlék jellegű épület megóvása közös feladatunk. A diákotthonban található történeti helyiség -bányamúzeum-rendbetartása a gyerekek feladata.

Kapcsolódó tevékenységek: játék és mese, a növények és állatok megismerése és elnevezése, versenyfeladatok megoldása, vetélkedők, önálló kutatómunka, kirándulások, iskola környékének parkosítása, madáretetők elhelyezése, ültetés, helyreállítási tevékenységek.

24. IKT eszközök alkalmazása, könyvtárhasználat

A digitális írástudás, a készségeink és képességeink fontos kiegészítői. Hatékonyabbá teszi a kommunikációt, az adatgyűjtést, segíti a tanulást, hozzájárulhat a társas kapcsolatok kialakításához és fenntartásához.

A tanulás minőségének javításában, az oktatói-nevelői folyamat megújításában az IKT eszközök alkalmazása meghatározóvá válik intézményünkben.

Tanulóinkat az iskolai informatikatanításon túl, próbáljuk felkészíteni az információk fogadására, kezelésére, keresésére. A felzárkóztatás, tanulási időben vagy szabadidőben biztosítjuk a hozzáférhetőséget. A csoportok időbeosztását az informatikus kollégával egyeztetjük.

A digitalizált információszerzés mellett az iskolai könyvtár szerepe is jelentős marad.

Záró rendelkezések

25.A pedagógiai program hatálya

Az iskolai nevelőtestület a pedagógiai programot **elfogadta**, a szülői közösség és a diákönkormányzat **elfogadásra javasolta** (..... iktatószámú jegyzőkönyv), a fenntartó **2009. augusztus 25-én jóváhagyta** (**határozat** csatolva).

A helyi tanterv egységesítése miatt módosított pedagógiai program – beleértve a modulokra vonatkozó módosítást is - **hatályba lép** 2009. szeptember 1-jén.

Hatálya kiterjed a SKÁID minden feladatellátási helyére.

A szakmai önállóság megtartása (ld. 5 fejezet: órakeret felhasználása) lehetővé teszi, hogy a tanulókat az egységes helyi tanterv bevezetése miatt hátrány ne érje. A tananyag mennyiségében, évfolyamok közötti felosztásában 2003. óta változás nem történt az alkalmazott tantervekben, így nem fordulhat elő, hogy tananyag kimaradjon, vagy kétszer kerüljön sorra.

Ezért az egységes **óraterv bevezetése** a 2009/2010-es tanévtől minden évfolyamon kötelező.

26.A pedagógiai program értékelése, felülvizsgálata

A tagintézményi nevelőtestületek a munkaterv alapján, de legalább a tanév végén értékelik a pedagógiai program kiemelt céljainak, feladatainak teljesülését.

A 2012-2013. tanévben a tantestületnek el kell végeznie a pedagógiai program teljes, minden fejezetre kiterjedő felülvizsgálatát, értékelését, és szükség esetén módosítását.

A nevelőtestület felkéri a szülői szervezetet, hogy a pedagógiai program végrehajtásának átfogó értékelésében vegyen részt.

A pedagógiai program módosítását az SZMSZ-ben foglaltaknak megfelelően kezdeményezhetik az érintett felek.

27.A pedagógiai program nyilvánossága

Az iskola pedagógiai programja nyilvános, minden érdeklődő számára megtekinthető az iskola **honlapján**: www....., szóbeli tájékoztatás kérhető az SZMSZ-ben foglaltak szerint.

A pedagógiai program egy-egy **nyomtatott** példánya megtalálható:

- a fenntartónál;
- az iskola irattárában
- a tagintézmények irattárában.
- a tagintézmény-vezetőknél.

2009. augusztus 25.

Simon Tibor
igazgató